

Estat de la Ciutat 2016

Febrer de 2017

Índex

INTRODUCCIÓ.....	3
1. POBLACIÓ.....	4
2. ECONOMIA.....	11
2.1. Activitat productiva	11
2.2. Treball.....	17
2.3. Distribució de la Renda	22
2.4. Obertura i projecció exterior.....	27
2.5. Economia i societat digital	33
3. DRETS SOCIALS	35
3.1. Serveis Socials.....	35
3.2. Educació	38
3.3. Habitatge	44
3.4. Salut.....	48
3.5. Cultura	51
3.6. Esports.....	56
3.7. Seguretat Ciutadana	58
4. SOSTENIBILITAT I BARRIS HABITABLES.....	60
4.1. Qualitat ambiental	60
4.2. Transport públic i mobilitat.....	67
5. DEMOCRÀCIA I PARTICIPACIÓ.....	75

INTRODUCCIÓ

L'informe anual de l'Estat de la Ciutat és una eina de suport per al seguiment de l'evolució de la ciutat de Barcelona, pensada des d'una perspectiva pública i específicament municipal.

Cada edició de l'informe parteix amb el repte d'aproximar-se, a través d'un conjunt d'indicadors, a una realitat urbana que és intrínsecament variable i molt complexa. Cal prendre en consideració no només els canvis socials, sinó també noves maneres de veure i d'interpretar la ciutat. Això implica mostrar amb més detall alguns aspectes de la vida a la ciutat que fins ara no s'havien monitoritzat amb prou detall.

El contingut de l'informe ha estat elaborat a partir de la informació produïda i/o recopilada per part de les diferents unitats del Gabinet Tècnic de Programació: Estadística, Estudis d'Opinió i Estudis i Programació. Si no s'indica el contrari, cal entendre que totes les taules i gràfiques incorporades al document són d'elaboració pròpia.

S'han actualitzat tots aquells àmbits, la majoria, on hi havia dades disponibles sobre el conjunt de l'any 2016. En la resta s'ha mantingut els valors corresponents a 2015, o en algun cas de 2014, quan es tracta d'enquestes o altres estudis d'opinió de periodicitat quadriennal. En qualsevol cas cal entendre que aquest és un document viu, que anirà incorporant noves dades al llarg de l'any, a través d'una actualització bimensual del document.

1. POBLACIÓ

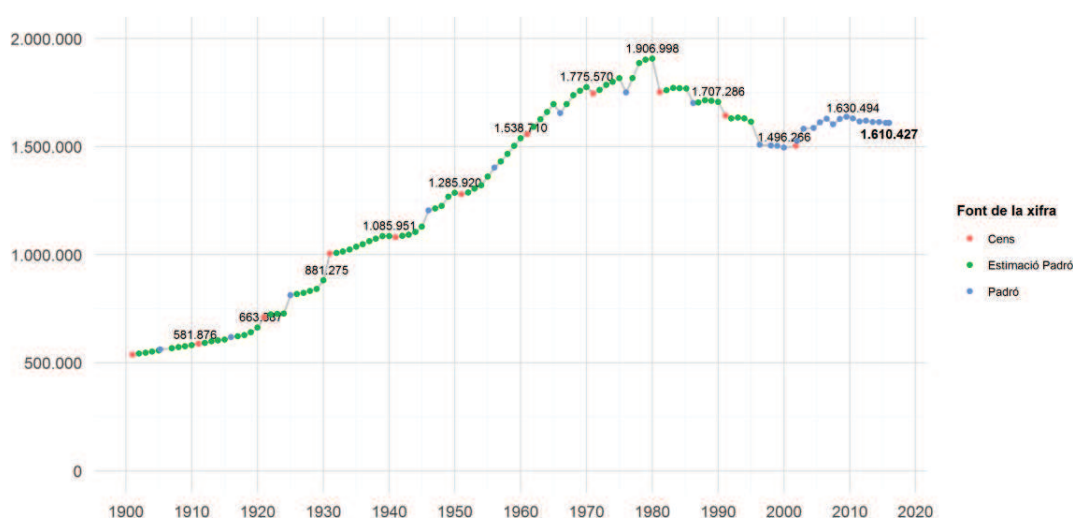
Segons les xifres oficials publicades per l'INE, la població de Barcelona a data 1 de gener de 2016 va ser de poc més de 1,6 milions d'habitants.

Taula: Evolució de la població de Barcelona segons dades oficials de l'INE 2000-2016

2000	2004	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	% Var 2000-16
1.496.266	1.578.546	1.615.908	1.621.537	1.619.337	1.615.448	1.620.943	1.611.822	1.602.386	1.604.555	1.608.746	7,5%

El padró de 1 de gener de 2016 dona una xifra lleugerament superior: 1.610.427 persones. Vist en perspectiva històrica, allò que observem és una llarguíssima onada de creixement que es perllonga fins als anys 70 del segle XX, una significativa disminució als anys 80-90 (caiguda de la natalitat i emigració cap a l'entorn metropolità), un creixement breu però intens entre 2000 i 2009, fins arribar a l'actual fase d'estabilitat en la xifra global de la població. Val a dir que des de l'any 1985 el moviment natural de la població –balanç de naixements i defuncions- sempre ha estat negatiu.

Gràfic: Evolució de la població empadronada a Barcelona 1900-2016

De fet, el canvi de tendència en el creixement poblacional a partir de l'any 2000 s'explica fonamentalment per **l'augment significatiu de la immigració estrangera**. La lectura del padró

continu a 1 de gener de 2016 dóna un total de 267.790 residents estrangers¹, que representen un 16,6% del total de la població.

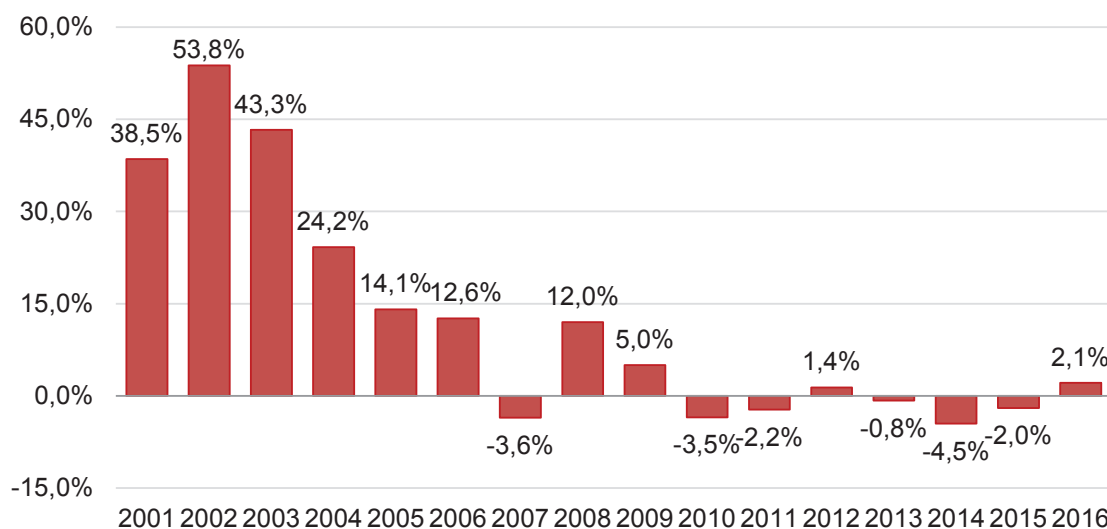
Taula 3: Evolució de la població de nacionalitat estrangera empadronada a Barcelona (en % sobre el total), 2000-2016

	2000*	2004	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	% Var 16/00	% Var 16/15
Població	53.428	202.489	280.817	294.918	284.632	278.320	282.178	280.047	267.578	262.233	267.790	401,2%	2,1%
% s/total	3,5%	12,8%	17,3%	18,1%	17,6%	17,3%	17,4%	17,4%	16,7%	16,3%	16,6%		

* Per l'any 2000 dades a 1 de març

Constatem, però, que la dinàmica de creixement del període 2001-2006 poc té a veure amb la del 2010-2015. Encara és aviat per saber si el lleuger increment del darrer any ens indica un canvi de tendència.

Gràfic: Creixement de la població de nacionalitat estrangera a Barcelona (en % anual), 2000-2016

La distribució de la població estrangera no és homogènia a tota la ciutat. Ciutat Vella, Eixample, Sants-Montjuïc i Sant Martí, concentren més del 60% del total d'estrangers residents. Amb excepció de Sant Martí, aquests districtes presenten percentatges de població estrangera superiors a la mitjana de la ciutat. En sentit contrari, als districtes de Sarrià-Sant Gervasi, Les Corts, Sant Andreu i Horta-Guinardó, els estrangers tenen un pes al voltant del 11% del total de la població.

¹ Població de nacionalitat no espanyola empadronada a la ciutat.

Taula: Població estrangera per districtes a 1 de gener de 2016.

	Nombre	% s/total estrangers	% s/total població
Ciutat Vella	43.415	16,2%	43,2%
Eixample	49.425	18,5%	18,7%
Sants-Montjuïc	33.877	12,7%	18,7%
Les Corts	9.128	3,4%	11,2%
Sarrià-Sant Gervasi	16.685	6,2%	11,2%
Gràcia	18.582	6,9%	15,3%
Horta-Guinardó	19.587	7,3%	11,7%
Nou Barris	24.408	9,1%	14,8%
Sant Andreu	16.684	6,2%	11,4%
Sant Martí	35.999	13,4%	15,4%

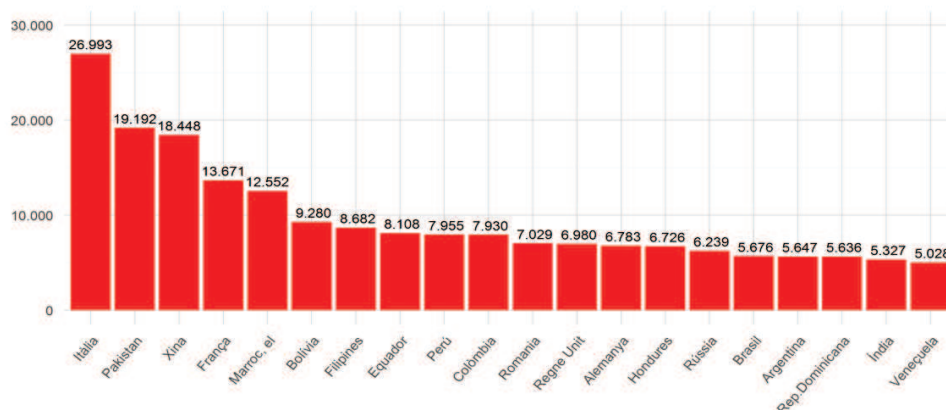
També **per barris s'observen grans diferències** en el pes de la població estrangera sobre la població total. Tots els barris de Ciutat Vella tenen més del 30% de població estrangera sobre el total. Entre el 20% i el 30% es troben el Poble Sec, Trinitat Vella, Ciutat Meridiana, el Besòs i el Maresme, Hostafrancs, el Parc i la Llacuna del Poblenou i Sant Antoni. La majoria de barris amb percentatges superiors a la mitjana de ciutat es concentren en els districtes de l'Eixample, Sant Martí i Nou Barris.

Quant a la composició, destaca la **forta diversitat d'origens**. Entre les nacionalitats més representades destaquen els **augments d'Itàlia² i Xina**, així com **l'estancament de Pakistan i el Marroc**. També destaca **l'arribada de contingents inusualment grans de tres Estats que pateixen situacions de conflicte sociopolític greu, com són Hondures, Veneçuela i Ucraïna**. Els països llatinoamericans que tradicionalment han aportat un contingent més gran de població estrangera, com Equador, Bolívia, Perú, Colòmbia i la República Dominicana, perden pes, tant en termes relatius com absoluts³. Entre els països europeus, l'aportació del Regne Unit supera per primer cop la d'Alemanya.

² Inclou una part no especificada de població d'origen argentí i nacionalitat italiana.

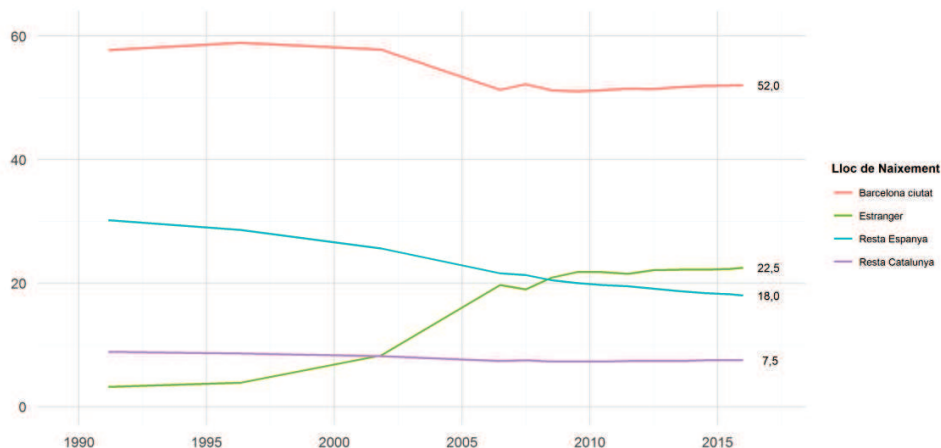
³ Cal tenir en compte que part de les baixes s'expliquen per l'augment dels processos de naturalització (adopció de la nacionalitat espanyola)

Gràfic: Persones empadronades de nacionalitat estrangera (països amb més representació), a 1 de gener de 2016

Poc més de la meitat dels veïns i veïnes de Barcelona han nascut a la ciutat. El nombre de persones que han nascut a l'estranger⁴ passa en 25 anys d'una xifra pràcticament testimonial a representar entre una cinquena i una quarta part de la població total. De fet, des de l'any 2008 ja superen en nombre a les persones nascudes en altres punts d'Espanya, que és el col·lectiu que ha patit una davallada més notable i sostinguda durant el període, del 30 al 18%.

Gràfic: Lloc de naixement de la població empadronada a Barcelona (en %), 1991-2016

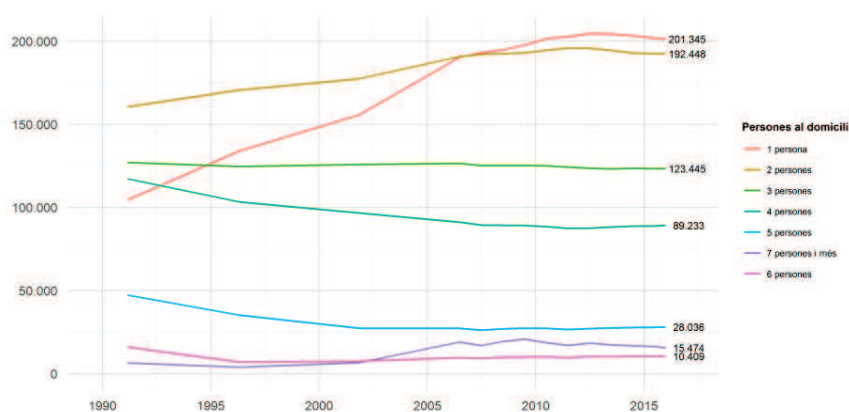

L'estabilitat de les xifres globals amaga **un enorme dinamisme que modifica la composició de la població**: l'any 2015 vam tenir, en xifres rodones, 13.500 naixements, 15.500 defuncions, 105.000 empadronaments, 98.000 desempadronaments i 99.000 canvis de domicili interns.

⁴ Aquest col·lectiu inclou el gruix de les persones de nacionalitat estrangera, però també persones de nacionalitat espanyola i orígens espanyols nascudes a l'estranger, així com persones nascudes a l'estranger i que han adquirit la nacionalitat espanyola amb posterioritat.

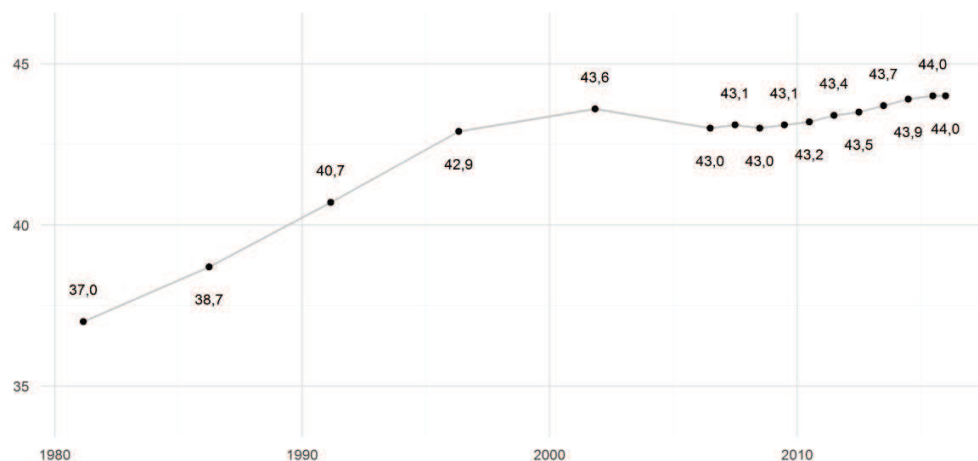
El nombre de **persones per domicili** és un altre reflex dels ràpids canvis que ha viscut la societat barcelonina pel que fa als models i les dimensions de les famílies. La **pràctica duplicació del nombre de llars unipersonals**, acompanyat de l'increment també notable de les llars amb dues persones, s'alimenta del lent però continuat descens de les llars amb tres, quatre o cinc persones. De tota manera, **en els darrers 4-5 anys les xifres s'estabilitzen**, amb una taxa de llars unipersonals a l'entorn del 30% (acullen un 12,5% de la població). També van a la baixa les llars amb set persones o més, que sovint poden reflectir situacions d'amuntegament.

Gràfic: Evolució del nombre de domicilis segons el nombre de persones que hi viuen, 1991-2016

En els darrers 35 anys l'edat mitjana de la població de Barcelona ha crescut sis anys, cosa que indica un canvi molt notable en l'estructura de la població. En els anys 1980 i 1990 l'edat mitjana va pujar uns tres anys per dècada. Va haver-hi una treva relativa durant els anys 2000, en què es va estabilitzar a l'entorn de 43 anys, però des d'aleshores s'ha guanyat un altre any. La població de més de 65 anys ha perdut pes sobre el total de la població, passant de representar el 21,9% l'any 2000 al 21,6% el 2016. No obstant, en termes absoluts el nombre de persones grans és més alt que el 2000. Tot i que ho fa un ritme menor que fa 20 o 30 anys, Barcelona segueix envellint, i creixen notablement l'índex de sobreenvelliment i el de persones grans que viuen soles.

Gràfic: Edat mitjana de la població empadronada a Barcelona, 1981-2016

Per altra part, l'evolució demogràfica de l'últim decenni ha suposat un augment del pes de la població infantil en la franja de 0-14 anys i de la població adulta. En canvi la població jove de 15 a 24 anys ha perdut gairebé tres punts percentuals en aquest període.

Taula: Evolució de la població per edats, 2000-2016

	2000	2016	% 2000-16	Pes sobre la població	
				2000	2016
0-14	175.541	203.063	15,7%	11,6%	12,6%
15-24	176.140	142.154	-19,3%	11,6%	8,8%
25-64	829.625	917.145	10,5%	54,8%	57,0%
65 i més	331.665	348.065	4,9%	21,9%	21,6%

Taula: Envel·liment i solitud de la gent gran, comparativa 2000 vs. 2016

	BCN	Ciutat Vella	Elxample	Santa- Montjuïc	Les Corts	Serra- S. Gervasi	Gràcia	Morta- Guinardó	Nou Barris	Sant Andreu	Sant Martí
2000											
Esperança de vida en néixer	79,1	75,7	80,6	78,8	79,9	80,9	79,9	79,4	78,8	80,2	79,1
Índex d'envel·liment	188,9	247,6	226,7	184,1	153,0	152,0	221,9	188,0	197,9	164,6	166,9
Índex de sobreenvelliment	46,2	50,4	51,7	44,7	45,1	49,6	50,7	42,6	39,3	43,5	43,2
Índex de solitud + 65 anys	23,8	32,0	26,4	25,2	20,7	22,5	26,2	20,8	20,4	21,7	21,6
Índex de solitud + 75 anys	30,6	39,1	32,6	33,4	26,3	28,6	32,1	27,2	28,3	28,0	28,2
2016											
Esperança de vida en néixer*	83,9	81,5	84,4	84,3	85,9	85,2	83,9	84,2	84,5	84,6	84,4
Índex d'envel·liment	171,4	132,0	202,4	173,3	203,0	136,3	181,6	195,6	181,6	161,0	150,0
Índex de sobreenvelliment	53,3	55,6	54,6	53,2	49,2	53,8	53,6	54,0	55,2	50,7	52,2
Índex de solitud + 65 anys	25,6	32,4	27,7	25,9	22,9	24,4	27,5	24,0	25,1	24,0	24,3
Índex de solitud + 75 anys	31,3	37,4	33,0	32,2	29,2	28,7	33,0	29,4	31,1	30,9	30,4

Índex d'envel·liment = (Població de 65 i més anys / població de 0-14 anys) x 100

Índex de sobreenvelliment = (Població de 75 i més anys / població de 65 i més anys) x 100

Índex de solitud 65 i més anys = (Població de 65 i més anys que viu sola / població total de 65 i més anys) x 100

Índex de solitud 75 i més anys = (Població de 75 i més anys que viu sola / població total de 75 i més anys) x 100

* Última dada disponible 2014

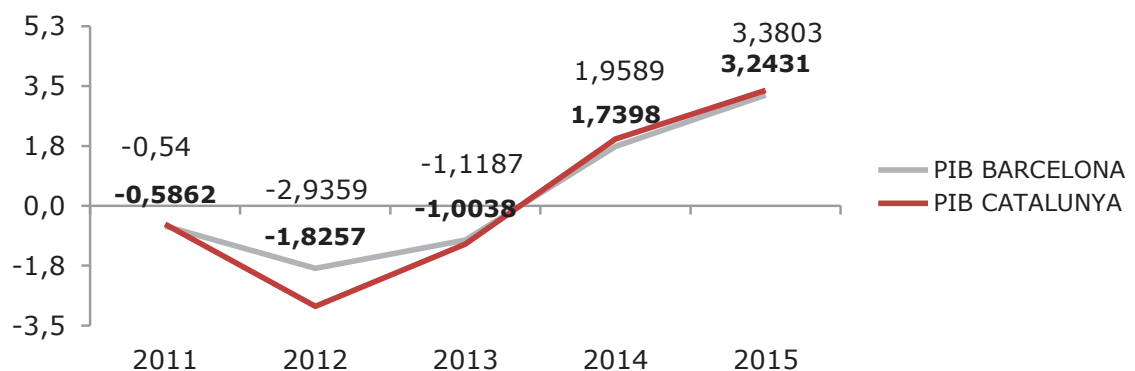
2. ECONOMIA

2.1. Activitat productiva

Després de tres anys amb **taxes de creixement del PIB** negatives, de 2011 a 2013, els anys 2014 i 2015 han suposat tornar al creixement econòmic a Barcelona. La millora de la conjuntura econòmica es va reflectir en un creixement del PIB de la ciutat en el 2015 d'un 3,2% en termes reals, arribant pràcticament als 74 mil milions d'euros. Les dades el PIB trimestral permeten constatar que **durant el 2016 el creixement econòmic es manté en taxes superiors al 3% anual**. La pauta de creixement sembla més equilibrada entre sectors, amb una tímida recuperació de la indústria que compensa la menor fortalesa de determinades branques de serveis i la construcció.

L'economia de la ciutat ha resistit millor la crisi que l'economia catalana, especialment el pitjor any de 2012 on va registrar una taxa interanual d'un -1,8 en comparació al -2,9 de l'economia catalana.

Gràfic: PIB. Taxes de variació interanual real. Taxes de Barcelona en negreta

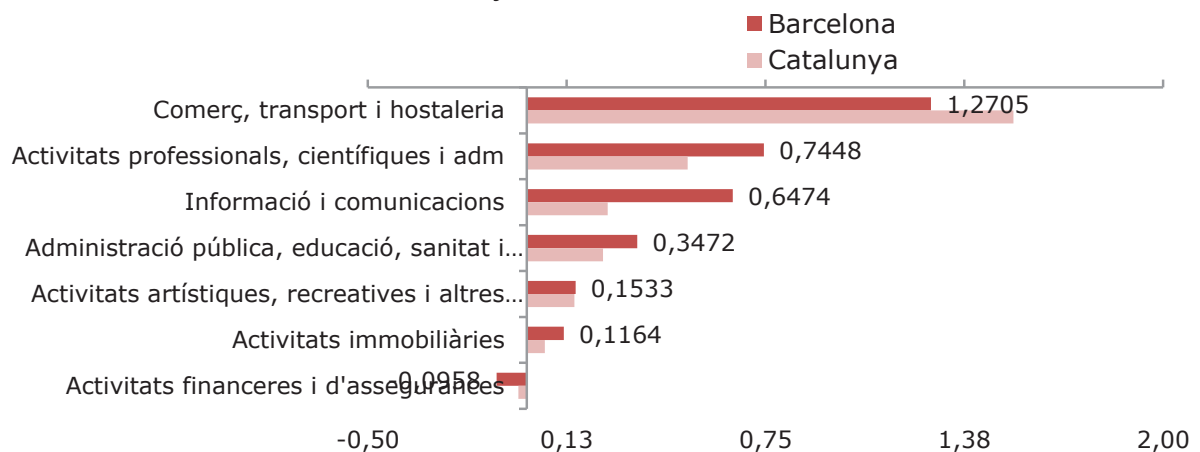

Font: Gabinet Tècnic de Programació. Ajuntament de Barcelona i Idescat

Aquesta diferent dinàmica de l'economia barcelonina es pot explicar en bona part per les significatives diferències en l'estructura productiva de Barcelona i Catalunya que condicionen les contribucions de cada sector al creixement global de l'economia.

El **creixement econòmic de Barcelona** l'any 2015 va ser conseqüència essencialment del comportament del sector serveis, amb una contribució de 3,2 punts. Desagregadament es constata que totes les branques dels serveis, menys les Activitats financeres, van tenir una variació positiva, sent les més significatives les del Comerç, Transport i Hostaleria, les Activitats Professionals i el sector de la Informació i les Comunicacions.

Gràfic: Contribució al creixement del PIB l'any 2015. Subsector serveis

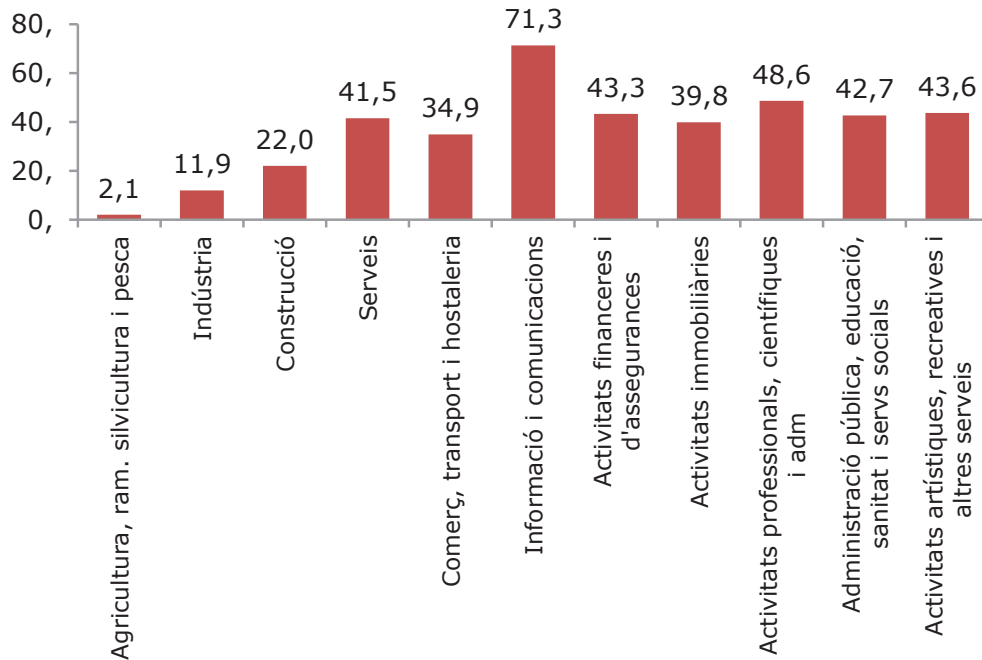

Font: Gabinet Tècnic de Programació. Ajuntament de Barcelona i Idescat

La importància de la dinàmica del sector Serveis sobre el conjunt de l'economia de Barcelona (90,1%) comporta fins a 15 punts percentuals de diferència a favor dels serveis a Barcelona en comparació a l'estructura de l'economia catalana.

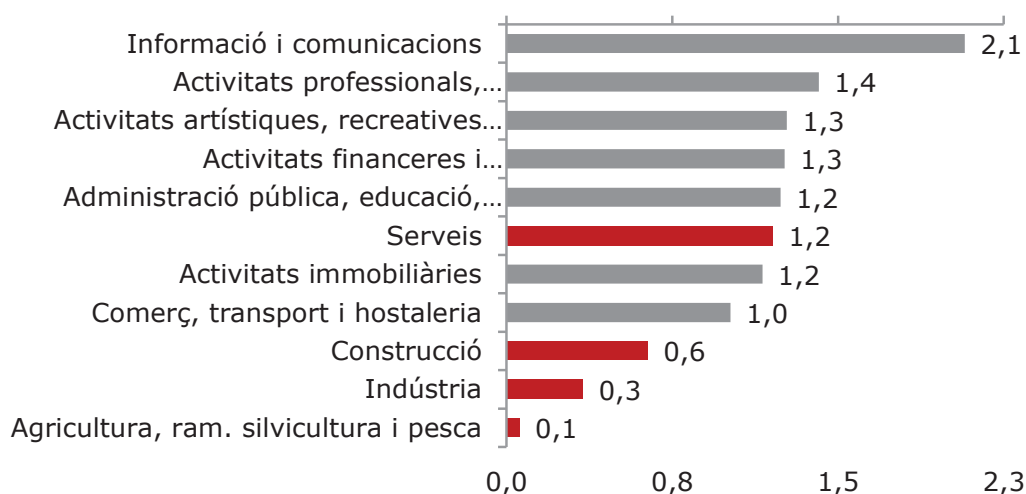
El pes del PIB de Barcelona sobre el total de Catalunya suposa una mica més de la tercera part de l'economia catalana (34,4% en el 2015). Si es desagrega sectorialment aquest pes es constata que pràcticament totes les branques dels serveis estan per sobre del 40%, destacant-ne dues: les Activitat Professionals, amb quasi un 50% i, especialment, amb un pes del 71,3% del total català, el subsector de la Informació i les Comunicacions.

Gràfic: Pes del VAB de Barcelona sobre el conjunt de Catalunya (2015)

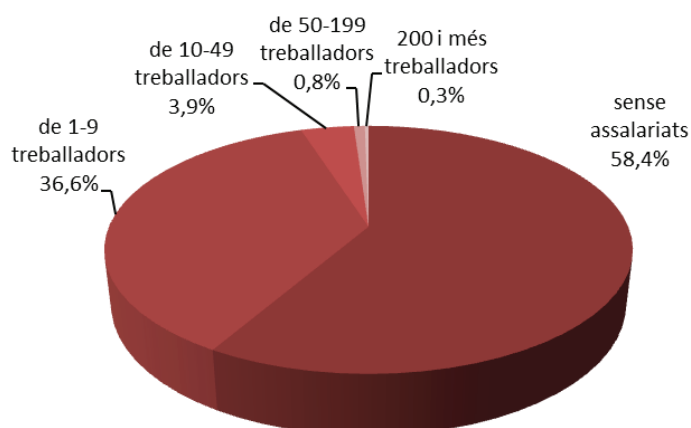
El següent gràfic mostra els **índexs d'especialització** a 10 sectors i subsectors. S'hi constata l'especialització superior de Barcelona en serveis (1,2), i menor en la construcció (0,6), la indústria (0,3) i el sector primari (0,1). Els subsectors d'Informació i Comunicacions i de les Activitats Professionals, científiques i tècniques apareixen com els de major especialització a l'economia de la ciutat. Amb un índex d'especialització per sobre de 2 (un 200% del pes que aquestes activitats tenen a Catalunya) trobem la branca d'informació i comunicacions. També destaquen les activitats professionals (1,4), les artístiques (1,3) i les financeres (1,3).

Gràfic: Especialització de l'economia de Barcelona. Catalunya=1. 2015

En relació amb el **teixit empresarial**, d'acord amb les darreres dades del Directori Central d'Empreses (DIRCE) de l'INE, a Barcelona hi havia 174.209 empreses al 2016, un 2,4% més que al 2015. El teixit empresarial és majoritàriament d'empreses petites i mitjanes, tant a Barcelona com a Catalunya.

Gràfic: Dimensió de les empreses. Any 2016

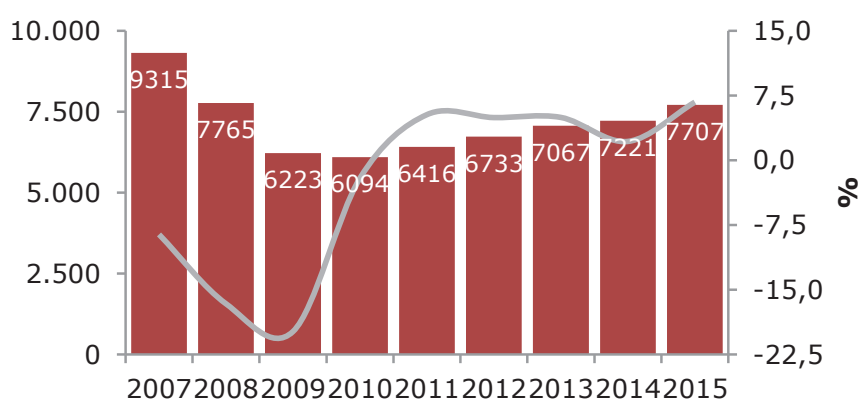

Font: Directori Central de Empresas (DIRCE). INE

El **nombre de societats mercantils creades** s'ha anat recuperant des del 2010. El 2015 va tancar amb una acceleració del ritme de constitució d'empreses, amb 7.700 noves societats, un

6,7% més que el 2014, assolint pràcticament el mateix nivell d'activitat emprenedora del 2008. El capital social mitjà de les societats constituïdes a Barcelona el 2015 va ser de 48.870 euros. La tendència expansiva a la ciutat era semblant a la de tot Catalunya (+7% el 2015), amb un pes de les societats creades amb domicili social a la capital del 40,8% del total. Pel que fa a l'any 2016, l'acumulat dels primers onze mesos permet constatar un ritme de creació de noves empreses superior al de 2015.

Gràfic: Societats mercantils constituïdes i taxa de variació interanual, 2007-2015

Font: Instituto Nacional de Estadística (INE)

L'Enquesta de Clima Empresarial realitzada al desembre de 2015 a més de 1.000 empreses de l'AMB reflectia una favorable marxa dels negocis. El 4rt. trimestre de 2015 va registrar el millor resultat des de l'inici de la sèrie l'any 2009, amb un percentatge de respostes positives que augmentava fins al 28%, alhora que disminuïa el de respostes negatives fins al 14%. Tots els sectors van registrar una millora considerable al llarg del 2015, fet que posava de manifest la consolidació de la recuperació de l'activitat econòmica. Fins i tot la construcció va tancar el 4rt trimestre de l'any amb un saldo de respostes positiu. Les perspectives per al 2016 també eren positives a tots els sectors excepte per a l'hostaleria.

Pel que fa a **l'economia cooperativa, social i solidària**, el 2015 hi havia més de 4.600 iniciatives en aquest àmbit, que suposaven el 2,75% de les 167.000 empreses registrades, però generaven aproximadament un 7% del PIB i un volum d'ocupació similar. En aquest àmbit, **el tercer sector és el que més pes té**, amb 2.400 entitats (el 51,5% del total), i que genera el 3,5% del PIB barceloní. El segueixen les societats laborals, amb 1.200 empreses (el 2,8% del total), 860 cooperatives i 200 iniciatives d'economia comunitària. Per districtes, l'Eixample és el districte amb un major nombre d'entitats d'economia cooperativa social i solidària: s'hi ubiquen 874 entitats d'aquest tipus, el 19% de les de Barcelona. El segueixen Sant Martí (amb 569 entitats, el 12%), i Gràcia (530 entitats, l'11%) i Sants-Montjuïc (492 entitats, l'11%). Els barris amb menor presència d'aquest àmbit són Sarrià-Sant Gervasi, amb 336 (el 7% del total), Sant Andreu, amb 283 (el 6%) i Nou Barris, amb 281 (el 6%).

Pel que fa a la relació de l'àmbit de l'economia cooperativa, social i solidària barceloní amb el del conjunt de Catalunya, cal destacar que **una cinquena part de les cooperatives catalanes, que són 4.212 en total**, estan ubicades a la capital del país. Si a Catalunya les cooperatives aporten uns 6.000 milions d'euros, a Barcelona representarien un valor aproximat d'uns 1.200 milions, és a dir aproximadament **un 2% del PIB de la ciutat**.

En el grup de les cooperatives, la gran majoria de les de la ciutat de Barcelona, el 77%, són cooperatives mixtes. El 8% són sanitàries, un 4%, de consum i un altre 4%, d'habitatge. L'Eixample és el districte on es concentra un major nombre d'elles, 205 (un 24%), seguit de Sant Martí (un 17%, 147 d'elles), Gràcia (11% i 98) i Sants-Montjuïc (11% i 96). Els districtes amb menys cooperatives són Nou Barris, amb 31 cooperatives que suposen el 4% de totes les de Barcelona, i Horta-Guinardó, amb 25 cooperatives (el 3% de les de Barcelona).

Es tracta d'un sector, **el de les cooperatives, que ha resistit millor que d'altres la crisi**. Si bé el nombre de cooperatives existents a Catalunya i a la província de Barcelona ha davallat des de les 6.356 i 4.419, respectivament, que hi havia el 2003, aquesta davallada no s'ha accentuat amb l'esclat de la crisi i, de fet, del 2014 s'ha registrat un repunt: a Catalunya ha passat d'haver-hi 4.060 cooperatives el 2014 a haver-hi 4.138 el 2015, i a la província de Barcelona han passat de 2.703 a 2.836, segons dades de la direcció general del Treball Autònom del Ministeri de Treball. De fet, segons aquesta font, el nombre de treballadores i treballadors en cooperatives ha crescut en els darrers anys, des del 2012, malgrat la crisi: han passat de 34.489 el 2012 a 39.322 persones el 2015 a Catalunya i de 23.852 a 27.429 a la província de Barcelona. Amb tot, aquestes són unes dades que de ben segur cal completar per tenir una imatge més exacta d'un àmbit d'activitat econòmica que té un fort arrelament històric a la ciutat, i també un pes important actualment. Mig milió de barcelonins i barcelonines, de fet, són sòcies d'alguna entitat d'economia cooperativa, social i solidària.

La sostenibilitat ecològica i energètica és un altre àmbit que pot generar noves activitats. Aquest objectiu ha de travessar tots els sectors econòmics que operen a la ciutat. Actualment, **l'economia verda i circular** –entesa en un sentit restrictiu– és un sector en creixement a Barcelona, amb xifres que oscil·len entre els 25.000 i 36.000 treballadors (**entre el 2,6% i el 3% de l'ocupació de la ciutat**). A data d'avui, ja hi ha entre 808 i 1.897 empreses categoritzades com d'economia verda. Amb tot, també en aquest àmbit són necessaris estudis més acurats que determinin amb més exactitud l'abast d'una forma de produir i consumir que en el futur pot créixer.

En l'àmbit de l'activitat econòmica, cal no oblidar el paper de lideratge públic que té el propi ajuntament de Barcelona. L'Administració de la ciutat té una plantilla de 12.326 persones, de les quals 6.456 són de l'Ajuntament i 5.870 formen part d'organismes públics i empreses municipals. L'Ajuntament, amb un pressupost de més de 2.700 milions d'euros, genera milers de llocs de treball en empreses i en el tercer sector mitjançant la contractació pública de serveis. Pel seu volum, doncs, l'Ajuntament és un agent econòmic de primer ordre que pot liderar canvis cap a una ocupació estable i de qualitat en moltes de les empreses de la ciutat.

2.2. Treball

Barcelona registra unes **taxes d'activitat i ocupació superiors a la mitjana catalana i espanyola**, i tot i que la crisi ha tingut un gran impacte en el mercat de treball, al llarg dels dos darrers anys s'observa una notable millora. La taxa d'atur específica (16-64 anys) de l'EPA del 4rt. trimestre de 2016 ha estat del 11,6%, gairebé dos punts inferior a la d'un any enrere (13,3%), i força més reduïda que la d'altres àmbits: 15% a Catalunya i 18,7% a Espanya. La taxa d'activitat ha estat del 80,8%, més elevada que la del conjunt català i espanyol.

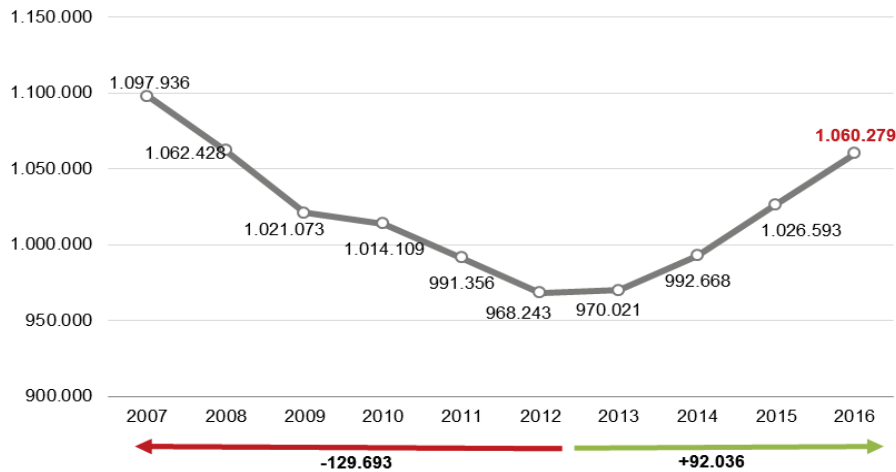
Taula: Taxes d'activitat, ocupació i atur. Quart trimestre 2016

	Taxa d'activitat	Taxa d'ocupació	Taxa d'atur
Barcelona	80,8%	71,4%	11,6%
Catalunya	78,5%	66,8%	15,0%
Espanya	75,1%	61,1%	18,7%

Font: Encuesta de Población Activa (EPA). INE

El nombre de treballadors afiliats a la seguretat social va experimentar una forta disminució entre 2007-2012, arribant a marcar mínims durant l'estiu de 2013. A partir d'aquell moment s'inicia una trajectòria a l'alça, fins tancar el desembre de 2016 amb **1.060.279 llocs de treball ocupats, prop de 33.700 més que un any enrere** (3,3% interanual). Els 92.000 nous llocs de treball creats al llarg dels darrers quatre anys suposen recuperar més del 70% del volum d'ocupació perdut durant la crisi.

Gràfic: Treballadors afiliats a la seguretat social (desembre de cada any), 2007-2016

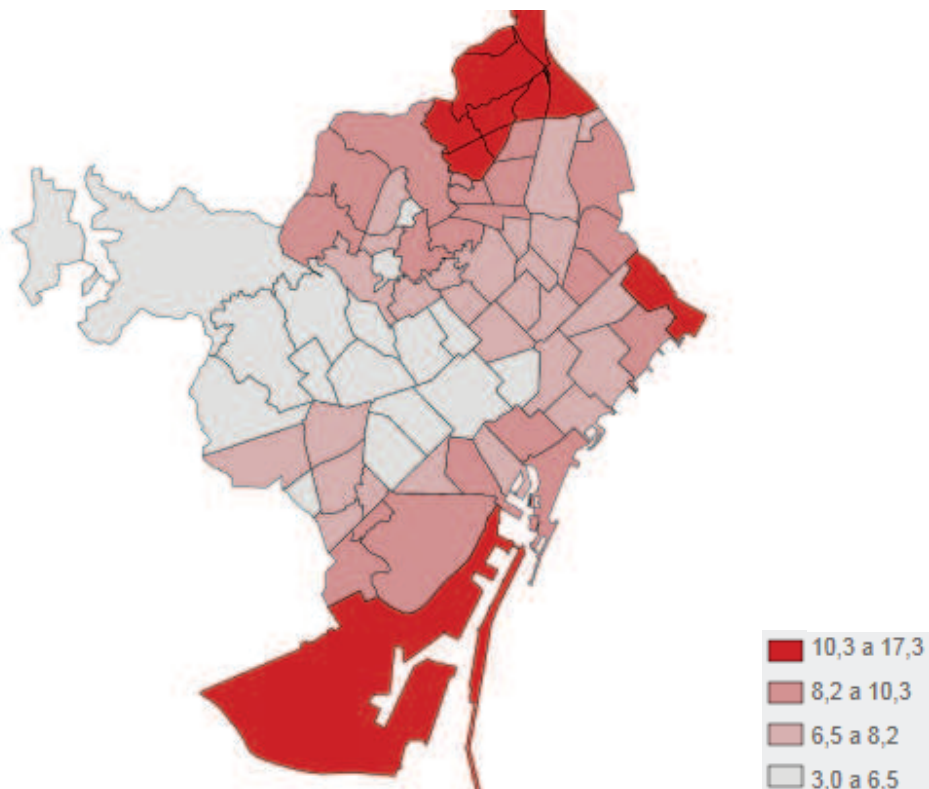
Durant els primers mesos de 2013 la crisi seguia impactant fortament en el mercat de treball, i al març es va arribar a la punta històrica de 115.154 **aturats registrats**, moment a partir del qual l'atur va començar a disminuir. Ho ha fet de forma sostinguda al llarg dels darrers anys, tancant el desembre de 2016 amb els nivells més baixos des de desembre de 2008, amb un total de 78.864 persones, 36.290 menys respecte al màxim de març de 2013.

Gràfic: Atur registrat a Barcelona (nombre absolut de persones), 2011-2016

La **proporció d'aturats sobre la població de 16 a 64 anys** se situa al desembre de 2016 en el 7,5%. S'ha reduït en més de 3 punts en relació amb el màxim al que es va arribar els mesos de febrer i març de 2013 (10,9%). A tots els barris de la ciutat s'ha observat la tendència a la baixa del pes de l'atur al llarg d'aquest període, però la **polarització** és encara molt acusada. Els barris que tenen la proporció més alta actualment segueixen essent la Marina del Prat Vermell (16,3%), Ciutat Meridiana (15,5%) i la Trinitat Nova (14,7%). A l'altre extrem, els barris que tenen menys proporció d'aturats són els de Pedralbes (3,2%), Sarrià (3,2%) i Vallvidrera, Tibidabo i Les Planes (3%).

Gràfic: Atur registrat sobre la població de 16-64 anys (%). Desembre de 2016 – Barcelona: 7.5%

L'evolució dels registres d'atur **per sexes** (37.125 homes i 41.739 dones al desembre de 2016) posa de manifest que el segment masculí ha resultat més beneficiat que el femení en aquesta tendència a la millora. L'atur femení representa actualment el 53% del total, i prop del 60% de la reducció de l'atur des del màxim assolit el 2013 correspon als homes.

A la vegada, a mesura que s'ha anat reduint el nombre d'aturats, **la seva edat mitjana ha anat augmentant**. El segment dels joves de menys de 30 anys a l'atur (9.600 registrats al SOC al desembre de 2016) s'ha reduït més del 50% en relació amb els valors més elevats a que va

arribar durant el primer trimestre de 2010. La durada de la crisi va moure molts joves a ampliar els estudis, i a d'altres a emigrar a la recerca de feina.

El col·lectiu més nombrós de persones en atur, les que tenen entre 30 i 49 anys (un total de 36.852), presenta una evolució també molt positiva, que confirma la reactivació del mercat laboral, mentre que la reducció de l'atur en el tram de més edat, de 50 i més anys (32.412 persones) avança molt més lentament.

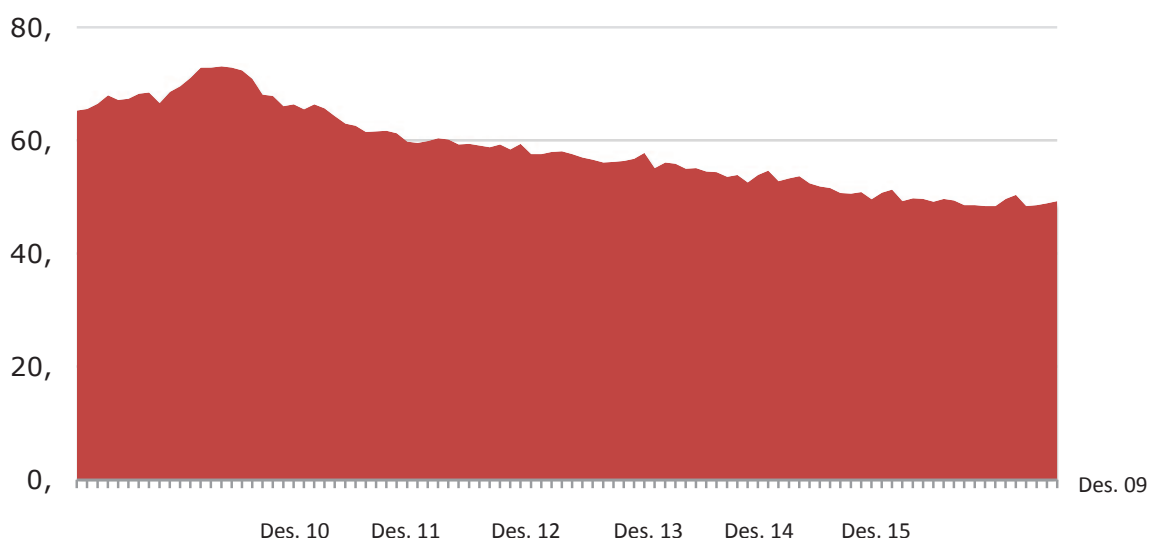
Per **nivell formatiu**, tres quarts parts de la població aturada (76%) tenen com a màxim estudis secundaris, si bé un 16,2% té titulació universitària, mentre que els tècnics professionals superiors representen el 7,8%.

Per altra banda, malgrat la trajectòria descendent de l'atur es manté el fort pes del col·lectiu **d'aturats de llarga durada**, les gairebé 32.000 persones que portaven un any o més sense treballar al desembre de 2016, i representaven el 40,5% de l'atur registrat. El col·lectiu femení és el més vulnerable en aquest segment: representa el 57% de l'atur de llarga durada.

La major part del col·lectiu d'atur de llarga durada té com a màxim estudis secundaris (81,4%), amb una proporció que és 5 punts percentuals més elevada que la del conjunt de població aturada. Un 7,9% té com a molt estudis primaris, mentre que un 73,5% ha completat l'educació secundària, un 11,4% té titulació universitària i un 7,1% són tècnics professionals superiors.

Adicionalment, el **grau de cobertura dels subsidis d'atur** ha anat disminuint, i després del màxim assolit el març de 2010 (73,1%), al desembre de 2016 a situa per primer cop per sota del 50%. Això suposa que una de cada dues persones en situació d'atur no rep cap mena de prestació o subsidi.

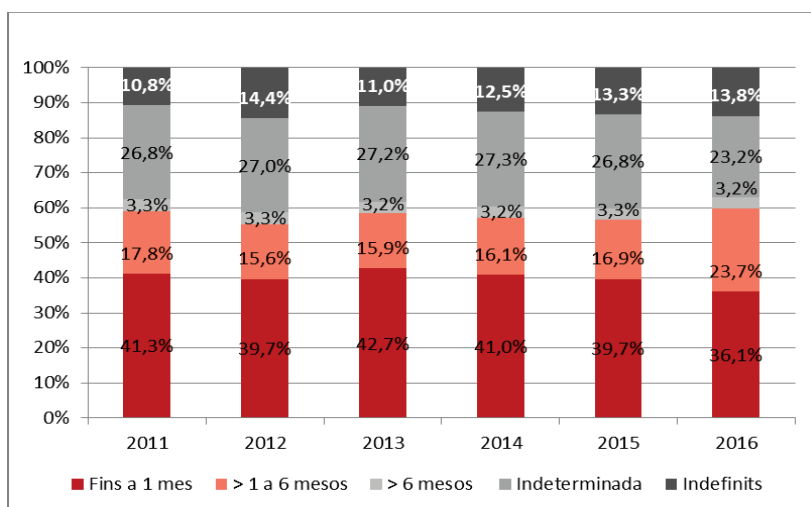
Gràfic: Evolució de la taxa de cobertura de l'atur a Barcelona per mesos, 2009-2016

Font : Departament d'Empresa i Ocupació. Generalitat de Catalunya.

L'any 2013 va finalitzar amb un modest creixement positiu (0,8%) de la **contractació acumulada**. El ritme d'augment s'intensifica entre 2014 i 2015 i l'any 2016 tanca amb un creixement del 11,4%, que respon a l'impuls dels contractes de caràcter temporal (10,8%), i també dels indefinits (15,4%), que tanmateix, tan sols representen el 13,8% de la contractació total, malgrat els canvis normatius que l'havien d'afavorir.

Gràfic: Durada dels nous contractes signats, 2011-2016

Font : Departament d'Empresa i Ocupació. Generalitat de Catalunya. Elaboració GTP. Ajuntament de Barcelona.

El pes relatiu dels nous contractes indefinits s'ha anat movent els darrers anys entre l'11% i el 14% de la contractació total acumulada. La **precarietat laboral** és encara molt accentuada, ja que la major part dels nous contractes són de molt curta durada. Al llarg del període 2011-2015, el 40% de la contractació no ha sobrepassat el mes de durada, si bé al 2016 s'ha baixat fins al 36,1%. Tanmateix, més de la meitat de la contractació no ha superat els 3 mesos de durada (52%) i un 60% del total ha estat de durada igual o inferior als 6 mesos.

Per altra banda, en un context de certa recuperació de poder adquisitiu durant l'any 2015, es segueixen constatant profundes desigualtats salarials entre sectors d'activitat, entre homes i dones (un 22,8%), i encara més profundes entre treballadors grans i treballadors joves. De fet, aquests últims són els que han vist empitjorar més les seves condicions laborals arrel de la crisi (un 22,5% de pèrdua de poder adquisitiu entre 2010 i 2015).

2.3. Distribució de la Renda

La **Renda Familiar Disponible**⁵ (RFD) per càpita a Barcelona es va situar l'any 2015 en 19.775 euros, un 2,9% més que un any enrere. L'augment de la renda es va recolzar en l'enfortiment de la situació econòmica de la ciutat, i en particular de l'augment de l'ocupació.

A grans trets, **la distribució de la renda per districtes dins de Barcelona** és molt semblant a la d'anys anteriors. Tant en posicions com en valors, els districtes revelen una gran estabilitat, mantenint-se Sarrià-Sant Gervasi i Nou Barris en les posicions extremes. En posicions intermèdies, les Corts -destacat-, l'Eixample i Gràcia per sobre de la mitjana, i Sant Martí, Ciutat Vella, Horta-Guinardó, Sants Montjuïc i Sant Andreu per sota, tots ells amb valors entre el 73 i el 87% de la mitjana i amb poc més de la meitat de la població de la ciutat.

Taula: Renda Familiar Disponible per càpita 2015

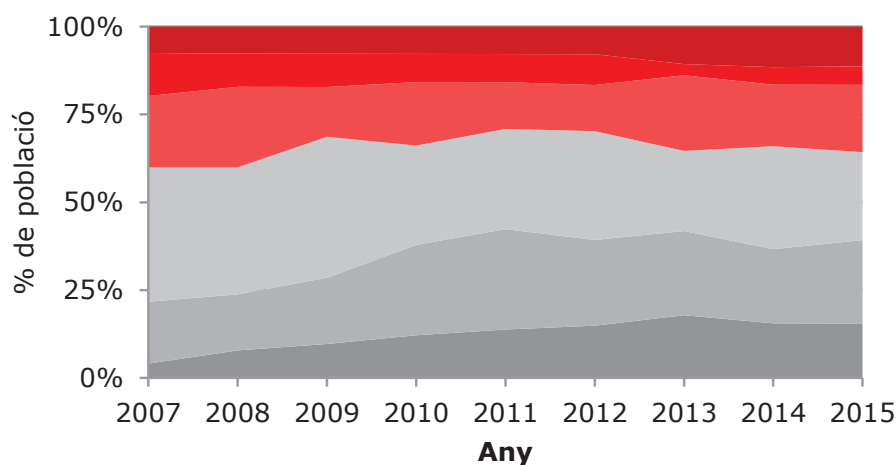
Districtes	Població resident	RFD/càpita (€/any)	Índex RFD BCN=100			
	2015	2015	2007	2013	2014	2015
1. Ciutat Vella	100.227	16.907	73,5	77,2	79,7	85,5
2. l'Eixample	263.991	22.891	115,8	116,4	115,9	115,8
3. Sants-Montjuïc	181.307	15.445	82,5	75,3	75,8	78,1
4. Les Corts	81.694	27.358	138,6	140,3	139,7	138,3
5. Sarrià-Sant Gervasi	147.502	37.168	178,7	186,7	184,3	188,0
6. Gràcia	120.676	20.928	104,6	105,2	108,5	105,8
7. Horta-Guinardó	167.318	15.750	86,5	77,9	77,7	79,6
8. Nou Barris	165.404	10.634	70,8	56,2	53,7	53,8
9. Sant Andreu	147.307	14.399	84,3	74,4	73,0	72,8
10. Sant Martí	234.124	17.106	87,7	80,6	85,6	86,5
Barcelona	1.609.550	19.775	100,0	100,0	100,0	100,0

⁵ La Renda Familiar és el conjunt d'ingressos de què disposen els habitants d'un territori per destinar-los a consum o estalvi. L'indicador de Renda Familiar Disponible per càpita de Barcelona és un indicador teòric que es construeix a partir de diverses variables (atur, nivell d'estudis, evolució i potència del parc de turismes i preus al mercat immobiliari) que s'actualitzen periòdicament. Permet conèixer la posició relativa de cadascun dels barris en relació amb la mitjana de la ciutat, fixada en un valor igual a cent.

Nota: en la comparació de diferents anys cal tenir presents els canvis en les fonts d'informació estadística que s'utilitzen en l'elaboració de l'índex. Vegeu els apunts metodològics a la introducció d'aquest document.

L'agrupació de la població segons els tres grans estrats de renda permet seguir considerant Barcelona com una ciutat de rendes mitjanes, amb un 44,2% de la població ubicada en aquest segment. Al llarg del 2015 s'ha produït un lleuger desplaçament de població del segment intermedi cap a les rendes baixes, mentre que les rendes altes han mantingut el mateix pes relatiu que un any enrere.

Gràfic: Evolució de la població de Barcelona per grans grups de RFD, 2007-2015

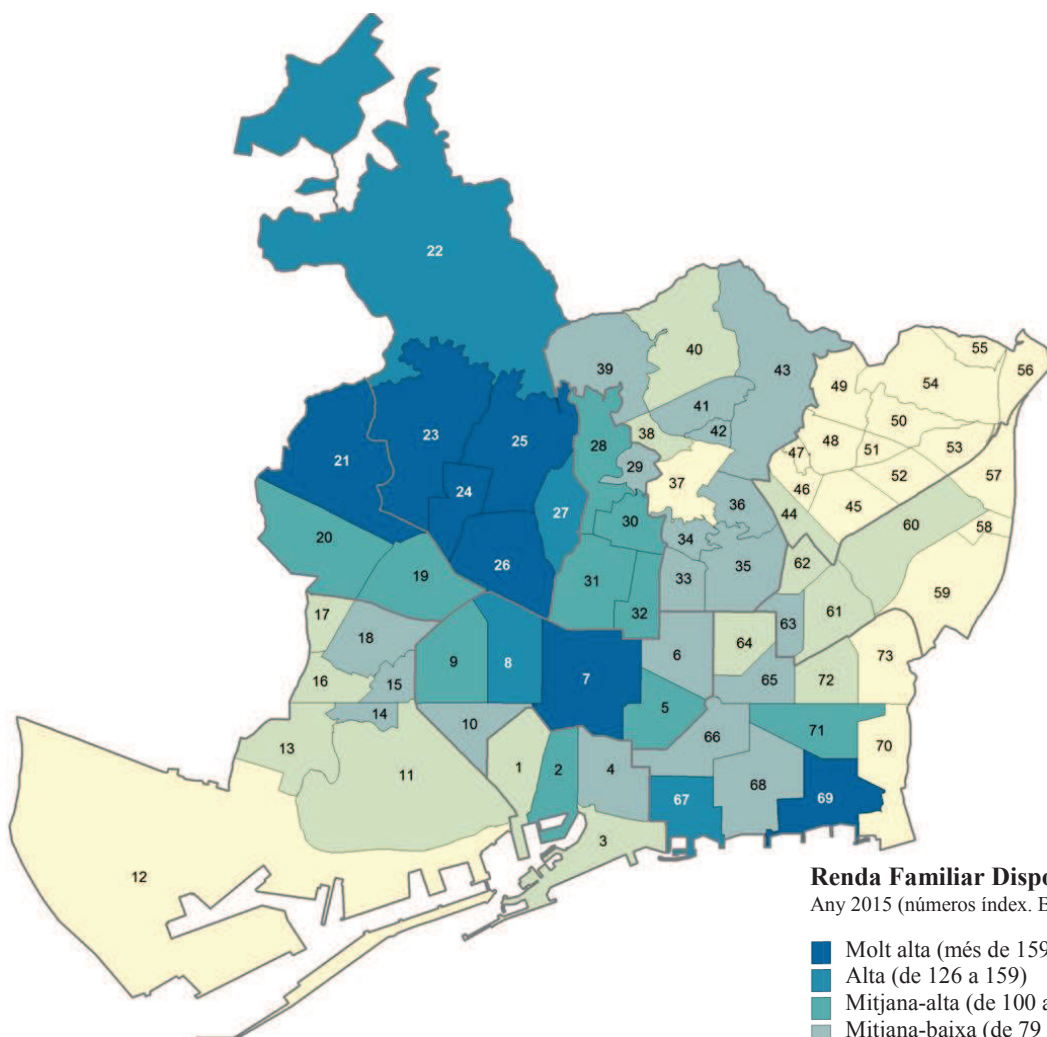

La **distribució de la renda per barris** també manté a grans trets el perfil d'anys anteriors. Una gran majoria de barris s'ha tornat a situar en valors pròxims als assolits el 2014, amb seus moviments a l'alça o a la baixa tant dels valors dels índexs com de la posició relativa. La visió general que dona el mapa continua perfilant amb força el contrast de renda entre els barris de la zona oest i els de la nord-est.

Les dades de 2015 revelen que s'ha frenat el creixement de la polarització que havia avançat de forma ininterrompuda des de 2007; la distància entre el valor màxim (Pedralbes, de Les Corts, amb un valor de 250,5) i mínim (Ciutat Meridiana, de Nou Barris, amb un valor de 34,5) s'ha estabilitzat. La concentració de la barris amb renda baixa –que en general tenen poca població– és molt acusada: vuit dels deu barris de menys renda de la ciutat pertanyen a Nou Barris.

Renda Familiar Disponible per càpita - Any 2015

Barris de Barcelona

Renda Familiar Disponible per càpita
Any 2015 (números índex. Base Barcelona = 100)

- Molt alta (més de 159)
- Alta (de 126 a 159)
- Mitjana-alta (de 100 a 126)
- Mitjana-baixa (de 79 a 100)
- Baixa (de 63 a 79)
- Molt Baixa (menys de 63)

Ciutat Vella

- 01 el Raval
- 02 el Barri Gòtic
- 03 la Barceloneta
- 04 Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera

l'Eixample

- 05 el Fort Pienc
- 06 la Sagrada Família
- 07 la Dreta de L'Eixample
- 08 l'Antiga Esquerra de l'Eixample
- 09 la Nova Esquerra de l'Eixample
- 10 Sant Antoni

Sants-Montjuïc

- 11 el Poble Sec
- 12 la Marina del Prat Vermell
- 13 la Marina de Port
- 14 la Font de la Guatlla
- 15 Hostafrancs
- 16 la Bordeta
- 17 Sants – Badal
- 18 Sants

Les Corts

- 19 les Corts
- 20 la Maternitat i San Ramon
- 21 Pedralbes

Sarrià-Sant Gervasi

- 22 Vallvidrera, el Tibidabo i les Planes
- 23 Sarrià
- 24 les Tres Torres
- 25 Sant Gervasi - La Bonanova
- 26 Sant Gervasi - Galvany
- 27 el Putxet i el Farró

Gràcia

- 28 Vallcarca i Penitents
- 29 el Coll
- 30 la Salut
- 31 la Vila de Gràcia
- 32 el Camp d'en Grassot i Gràcia Nova

Horta-Guinardó

- 33 el Baix Guinardó
- 34 Can Baró
- 35 el Guinardó
- 36 la Font d'en Fargues
- 37 el Carmel
- 38 la Teixonera
- 39 Sant Genís dels Agudells
- 40 Montbau
- 41 la Vall d'Hebron
- 42 la Clota
- 43 Horta

Nou Barris

- 44 Vilapicina i la Torre Llobeta
- 45 Porta
- 46 el Turó de la Peira
- 47 Can Peguera
- 48 la Guineueta
- 49 Canyelles
- 50 les Roquetes
- 51 Verdun
- 52 la Prosperitat
- 53 la Trinitat Nova
- 54 Torre Baró
- 55 Ciutat Meridiana
- 56 Vallbona

Sant Andreu

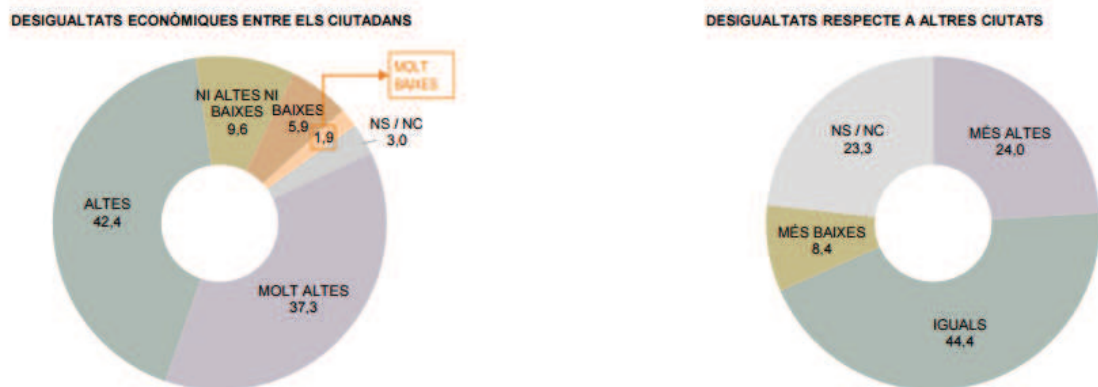
- 57 la Trinitat Vella
- 58 Baró de Viver
- 59 el Bon Pastor
- 60 Sant Andreu
- 61 la Sagrera
- 62 el Congrés i els Indians
- 63 Navas

Sant Martí

- 64 Camp de l'Arpa del Clot
- 65 el Clot
- 66 el Parc i la Llacuna del Poblenou
- 67 la Vila Olímpica del Poblenou
- 68 el Poblenou
- 69 Diagonal Mar i el Front Marítim del Poblenou
- 70 el Besòs i el Maresme
- 71 Provençals del Poblenou
- 72 Sant Martí de Provençals
- 73 la Verneda i la Pau

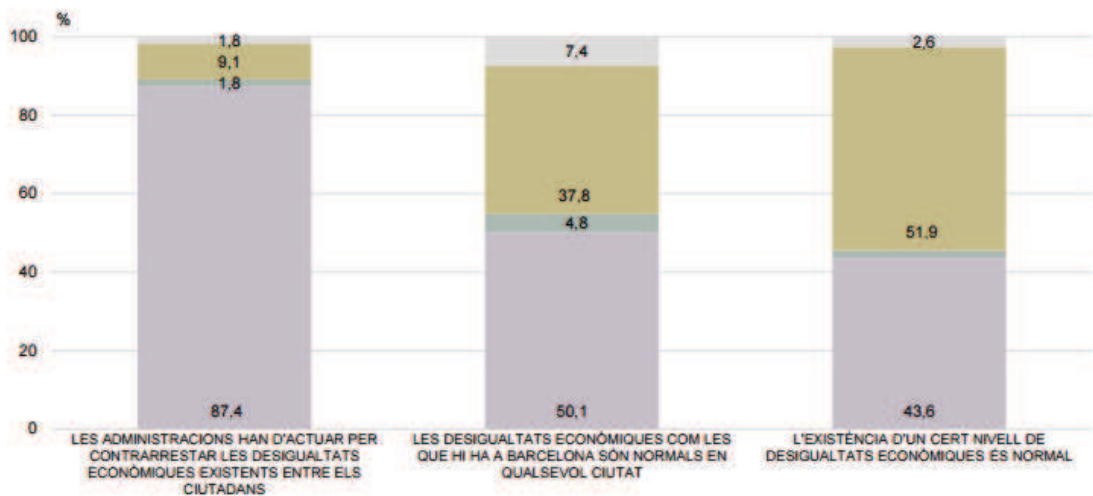
A l'enquesta periòdica anomenada Baròmetre municipal corresponent al segon semestre de 2015 s'hi van incloure un conjunt de preguntes referides a les desigualtats econòmiques. Pel que fa a les percepcions ciutadanes sobre les desigualtats, el 79,7% dels i les barcelonines considera que aquestes desigualtats són altes o molt altes.

Gràfic. Percepció ciutadana de les desigualtats econòmiques a Barcelona (BM desembre 2015)

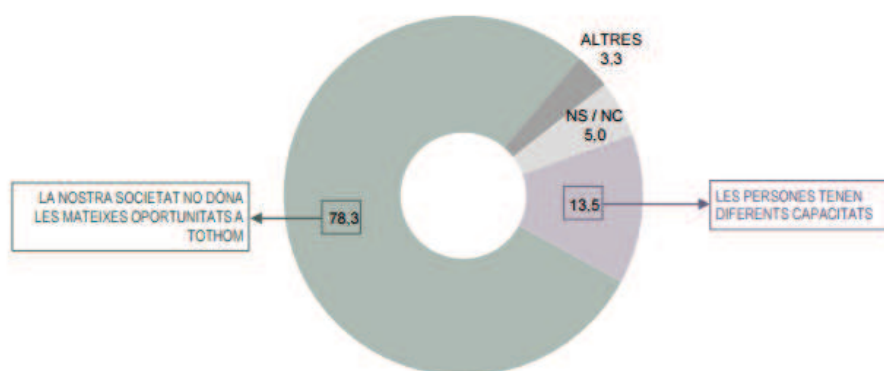
També hi un ampli consens entre la ciutadania sobre l'origen d'aquesta desigualtat percebuda. Segons el 78,3% dels i les enquestades, aquesta és una causa del fet que la nostra societat no doni les mateixes oportunitats a tothom.

Gràfic. Opinions sobre el principal motiu de les desigualtats (BM desembre 2015)

D'aquestes percepcions, es deriva també un ampli consens ciutadà sobre la necessitat que les administracions actuïn per contrarestar aquestes desigualtats. Un 87,4% dels i les enquestades al baròmetre municipal corresponent al segon trimestre del 201 es mostren d'acord amb aquesta opinió.

Gràfic. Grau d'acord de la ciutadania amb diferents afirmacions sobre la desigualtat (BM desembre 2015)

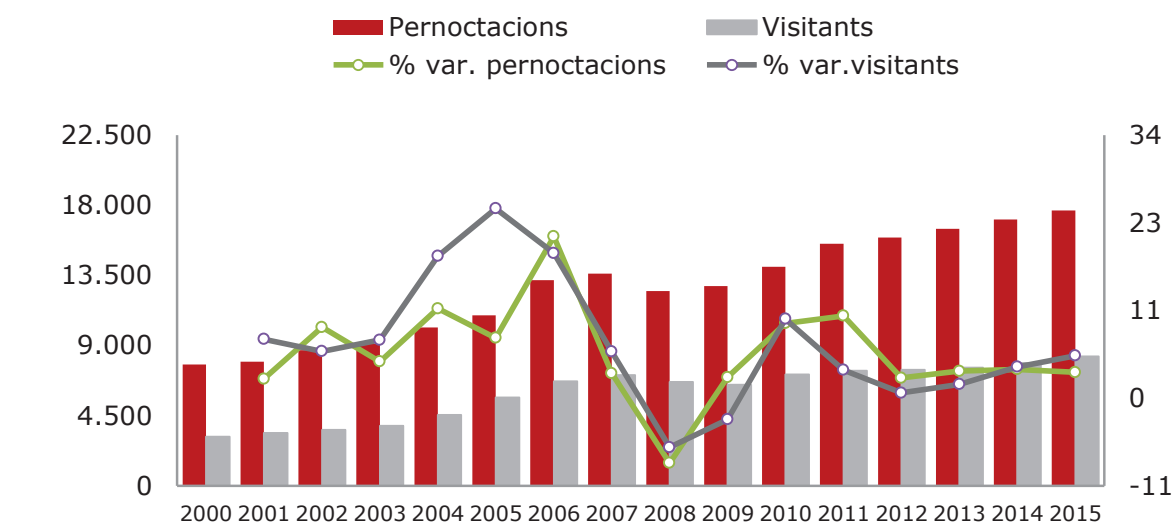

2.4. Obertura i projecció exterior

Barcelona és una de les principals destinacions de turisme urbà a Europa i focus d'atracció de visitants per motiu de negocis, amb 8,3 milions de visitants i 17,6 milions de pernoctacions en hotels al 2015. Si tenim en compte el total del nombre de visitants (turistes i excursionistes) el total de visitants ascendeix a més de 27 milions.

El **turisme** ha estat un sector amb una tònica creixent al llarg de tot el 2015, de forma semblant a l'any anterior, amb un augment del 5,4% en relació amb el 2014 pel que fa als turistes i del 3,3% pel que fa a les pernoctacions en hotels.

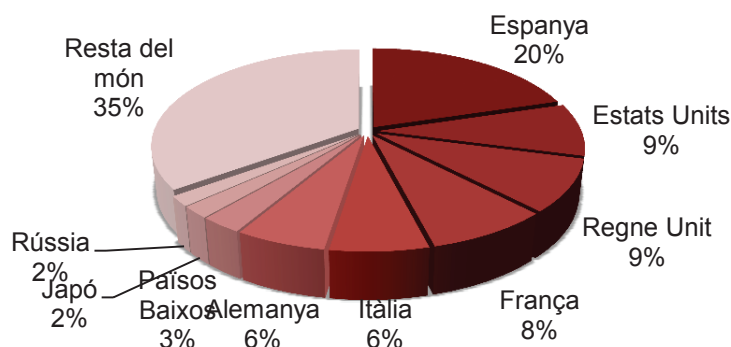
Gràfic. Visitants i pernoctacions a Barcelona, 2000-2015

Font: Turisme de Barcelona

El 80% dels turistes són estrangers, amb predomini de visitants de la resta de la Unió Europea.

Gràfic. Procedència dels turistes

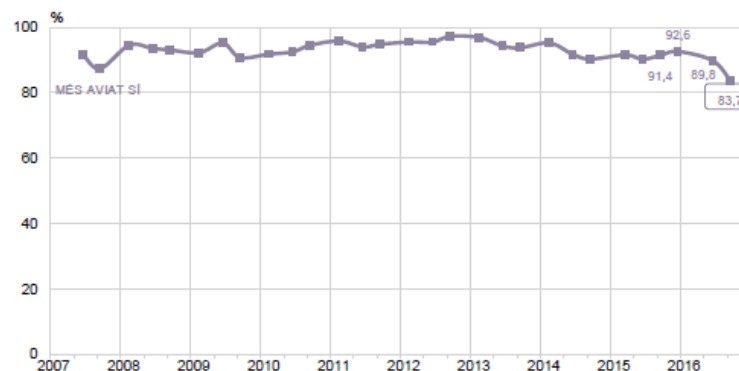

Font: Instituto Nacional de Estadística (INE)

Els barcelonins valoren el turisme positivament: un 83,7% dels entrevistats⁶ opina que el turisme és un element positiu per a la ciutat, principalment per la seva vessant de motor econòmic, però també perquè ho veuen com una oportunitat d'intercanvi cultural, de que la ciutat sigui més oberta i cosmopolita i de que sigui coneguda arreu del món.

Gràfic. Percepció del turisme a Barcelona 2007-2016

% de barcelonins que creu que el turisme més aviat és beneficiós per a Barcelona

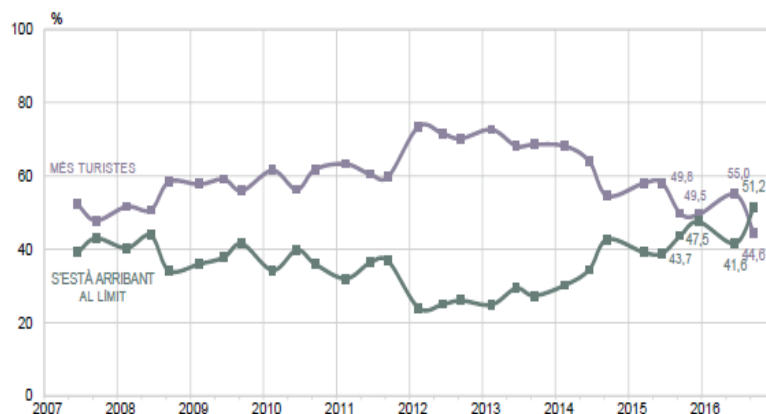
Font: Enquesta "Percepció del Turisme a Barcelona, set 2016, Ajuntament de Barcelona

Malgrat aquesta percepció positiva del turisme, cada cop més barcelonins consideren que s'ha arribat al límit d'absorció del turisme, i ha caigut el nombre de barcelonins i barcelonines que considera, per contra, que cal atreure'n més. Un 51,2% dels i les consultades en la darrera enquesta de percepció del turisme considera que s'ha arribat al límit. Es tracta de la xifra més alta des de l'inici de la sèrie i consolida una tendència iniciada el 2012.

Gràfic. Percepció dels límits del turisme a Barcelona, 2007-2016

Pregunta: Amb quina d'aquestes dues opinions està vostè més d'acord?
"Barcelona ha de continuar atraient més turistes" "S'està arribant al límit en la capacitat per donar serveis als turistes"

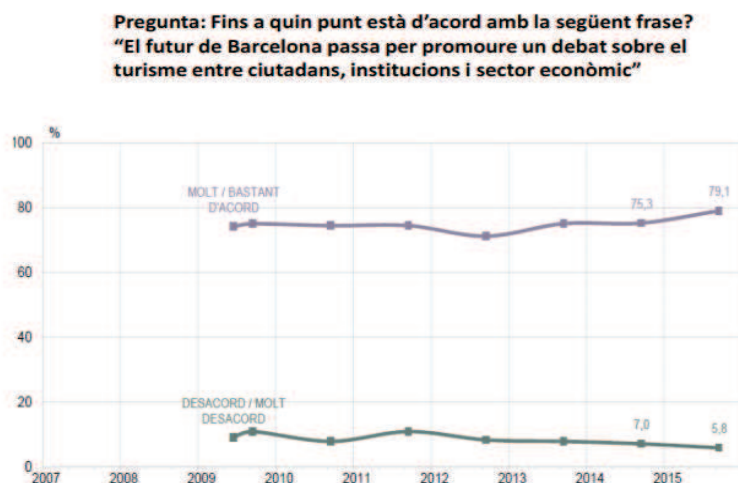
⁶ Enquesta "Percepció del Turisme a Barcelona, onada 3, 2016", Ajuntament de Barcelona

Font: Enquesta "Percepció del Turisme a Barcelona, set 2016, Ajuntament de Barcelona

En aquest escenari, un ampli consens ciutadà és que cal promoure un debat sobre el turisme entre ciutadans, institucions i sector econòmic. Un 79,1% dels i les enquestades es mostrava d'acord amb aquesta opinió, i tan sols un 5,8% estava en desacord. Es tracta del valor més alt des del 2009, i és resultat d'un creixement constant en els darrers anys.

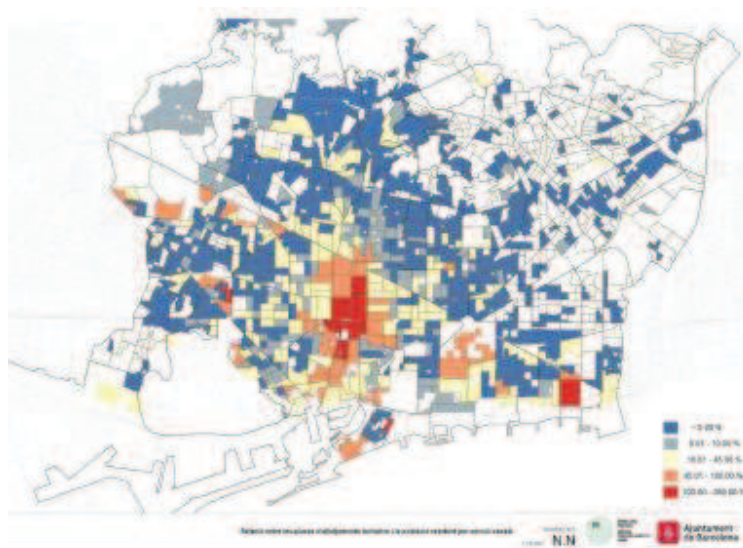
Gràfic. Percepció dels límits del turisme a Barcelona, 2007-2016

Font: Enquesta "Percepció del Turisme a Barcelona, onada 3, 2015, Ajuntament de Barcelona

D'altra banda, la convivència entre turistes i residents s'ha vist deteriorada en algunes zones que estan sotmeses a molta pressió, en particular alguns barris amb una alta concentració d'allotjaments turístics i amb forta presència d'espai d'interès turístic.

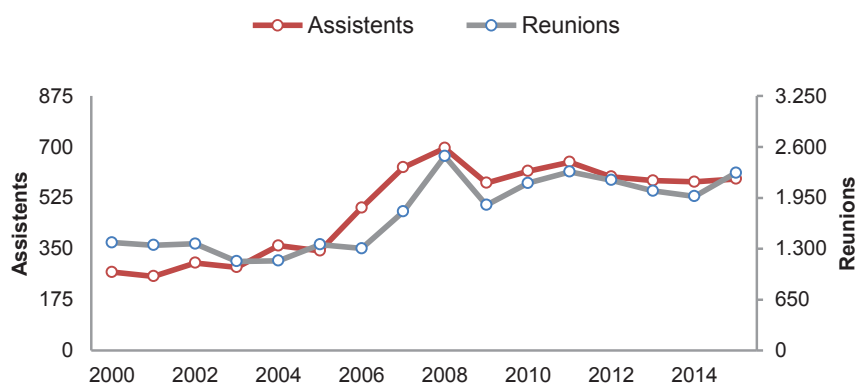
Gràfic. Relació de places d'allotjament turístic i població resident per secció censal

Font: Pla Especial Urbanístic d'Allotjaments Turístics, Ajuntament de Barcelona

La ciutat és la quarta del món pel que fa a l'organització de reunions internacionals, un factor afavorit pel reconeixement al món de la ciutat.

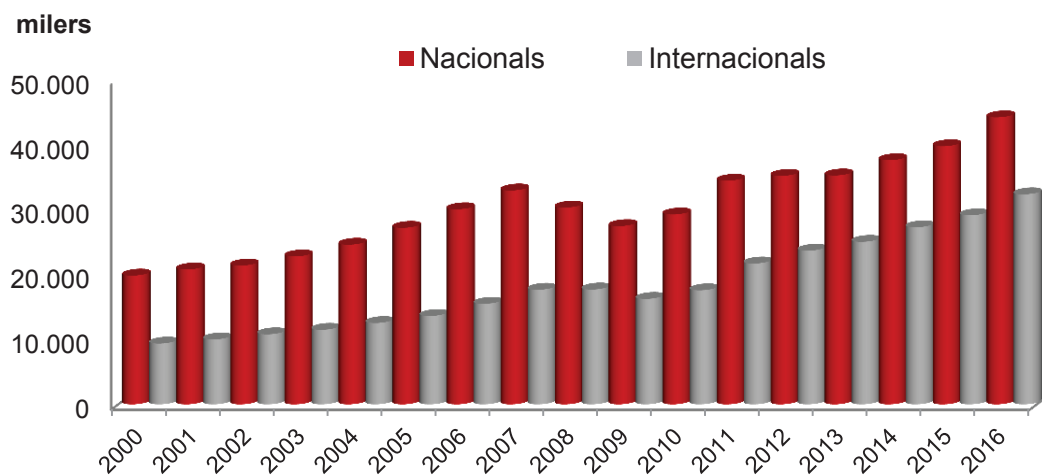
Gràfic. Reunions celebrades a Barcelona i nombre de delegats assistents (milers), 2000-2014

Font: Barcelona Convention Bureau. Turisme de Barcelona

L'aeroport del Prat és el novè aeroport europeu en nombre de passatgers. Al 2016 va assolir un nou rècord arribant als 44 milions (un 11,2% més que el 2015). Aquest creixement es produeix tant pel que fa al trànsit internacional (11,1%) com al domèstic (11,4%). A nivell internacional, el trànsit dins de la UE (+10,5%) ha estat inferior al registrat per l'intercontinental (+15,2%). Dins del trànsit domèstic augmenta el de la línia BCN-Madrid (+6,0%) i la resta de trànsit interior en un 12,8%.

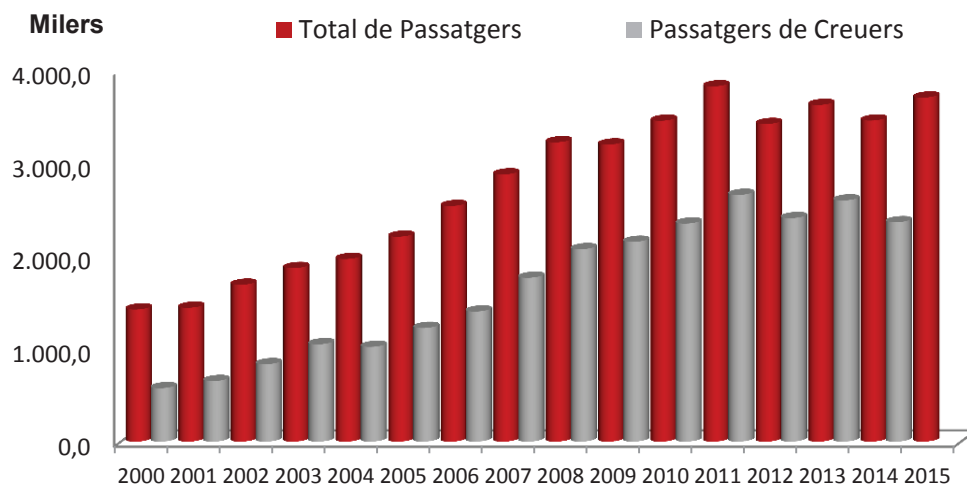
Gràfic. Evolució del nombre de passatgers a l'aeroport del Prat, 2000-2016

Font: Aeropuertos Españoles y Navegación Aérea (AENA)

Amb 2,54 milions de passatgers en creuers el 2015, el Port és la primera destinació en passatgers de creuers als ports mediterranis.

Gràfic. Evolució del nombre de passatgers al Port de Barcelona, 2000-2015

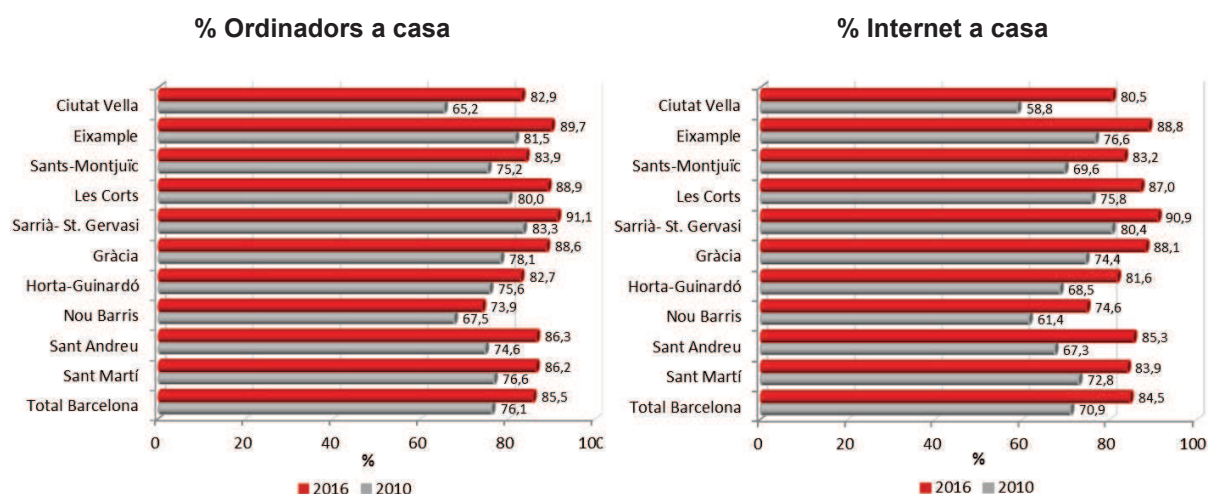
Font: Autoritat Portuària de Barcelona. Port de Barcelona

Després del retrocés experimentat el 2014 (-9%) per la reducció de les places per part de les navilieres, les xifres d'usuaris de creuers al 2015 tornen a presentar una tendència a l'alça, superant en un 7,4% la xifra del mateix període de 2014, i refermen el paper capdavanter del port de Barcelona a Europa en termes de passatgers, tot i que el nombre de creuers que han atracat ha disminuït (-2%).

2.5. Economia i societat digital

La presència de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) en tots els àmbits de la societat és un fet consumat i forma part essencial de les vides de la gran majoria de les persones. La innovació tecnològica és cada cop més present i es produeix de forma més accelerada. Barcelona disposa d'una xarxa d'internet d'alta velocitat, amb més de 460.000 línies de banda ampla l'any 2012. Ara bé, cal estudiar en profunditat si aquesta innovació té una repercussió ben distribuïda entre tots els barris de la ciutat.

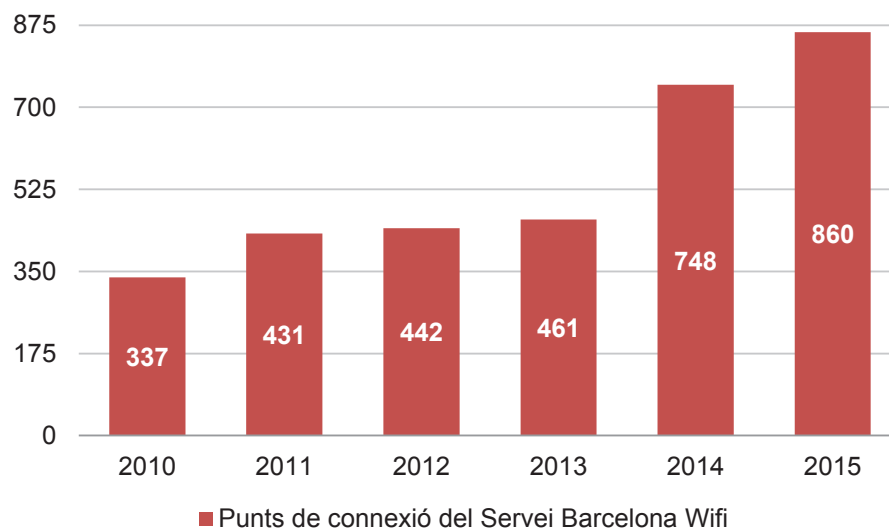
L'equipament TIC a les llars s'ha anat estenent els darrers anys i segons l'Enquesta de Serveis Municipals del 2016, un 85,5% dels barcelonins tenen ordinador a casa, 9 punts més que l'any 2010, i un 84,5% tenen connexió a internet. Però les desigualtats per districtes són importants: mentre que a Sarrià - Sant Gervasi fins un 91,1% dels enquestats reconeixen tenir ordinador a la llar, aquest percentatge es queda en el 73,9% al districte de Nou Barris.

La ciutat disposa actualment d'una extensa xarxa de punts de servei WiFi operatius, un total de 860 a finals de 2015.

Gràfic. Punts de connexió Barcelona Wifi

Punts de connexió Barcelona Wifi

3. DRETS SOCIALS

3.1. Serveis Socials

Els canvis demogràfics i sobretot la conjuntura econòmica viscuda des de 2008 han fet que la **demanda de Serveis Socials** a la ciutat hagi crescut significativament. En concret, el nombre de persones ateses als centres de serveis socials s'ha incrementat un 20,5% en relació amb el 2011, amb un total de 77.738 persones ateses el 2016.

Taula: Persones usuàries dels serveis socials, 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	% 16/11
Població en general							
Persones ateses als centres de serveis socials	64.514	68.635	70.872	73.027	74.237	77.738	20,5%
Homes						28.188	
Dones						49.526	
No consta						24	
Persones ateses amb serveis d'atenció domiciliària	16.582	18.788	19.382	19.907	19.584	21.676	30,7%
Homes						6.091	
Dones						15.585	
Persones grans							
Persones ateses amb servei de teleassistència	53.161	59.473	67.414	72.854	77.311	81.239	52,8%
Homes						22.157	
Dones						59.082	
Estades a centres residencials	106.322	107.343	106.325	106.372	114.921	n.d	8,1%
Beneficiaris Totals Targeta Rosa ⁽¹⁾	252.139	250.211	247.029	246.544	246.717	246.725	-2,1%
Col·lectiu de 60 anys i més (Gratuita i Reduïda)						218.608	
Homes						83.740	
Dones						134.868	
Col·lectiu de persones amb discapacitat (Gratuita i Reduïda)					28.117		
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	% 16/11

(1) Respecte al valor 2016 les dades han estat extretes de l'Informe de Targeta Rosa Novembre 2015.

Font: Àrea de Drets Socials. Ajuntament de Barcelona.

Els serveis adreçats a la gent gran són un dels pilars bàsics de la política social de l'Ajuntament. Continua creixent la cobertura del **servei de teleassistència** als majors de 65 anys, que al mes de desembre de 2016 se situava en el 22,5%, per sobre del 21,7% del 2011, amb un total de 81.239 usuaris, i amb un increment de més del 50% des del 2011. També les

persones ateses amb **serveis d'atenció domiciliària** han augmentat un 16,2% respecte el 2011, amb un total de 19.272 persones ateses a finals del 2016.

A més de l'atenció social a la gent gran, hi ha altres col·lectius que també requereixen serveis específics, com per exemple els **menors en risc atesos als centres oberts**, amb un total de 3.621 menors atesos el 2016; les **persones nouvingudes**, amb un total de 13.290 atesos al SAIER (servei d'assistència a immigrants, estrangers i refugiats); **persones amb discapacitat**, amb 11.636 atesos i més de 350.000 viatges adaptats; o **persones vulnerables**, amb més de 500.000 àpats servits als menjadors socials.

Taula: Persones usuàries dels serveis socials específics, 2011-2016

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	% 16/11
Infància en risc							
Menors atesos als Equips d'Atenció a la Infància i Adolescència	3.733	3.586	3.596	3.422	3.485	3.621	-3,0%
Homes						1.857	
Dones						1.732	
No consta						32	
Persones nou vingudes							
Persones ateses al SAIER	11.037	10.317	9.784	10.379	11.369	13.290	20,4%
Homes						6.561	
Dones						6.729	
Persones amb discapacitat							
Persones ateses als centres de serveis socials	4.569	5.890	5.882	6.030	9.667	11.636	154,7%
Homes						4.493	
Dones						7.143	
Viatges del Servei de Transport Públic	302.809	270.521	286.714	331.710	331.055	358.747	18,5%
Persones vulnerables							
Persones ateses als centres de dia	2.842	2.801	2.496	2.564	2.603	2.615	-8,0%
Àpats servits als menjadors socials	375.709	380.737	489.213	519.842	512.441	504.929	34,4%
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	% 16/11

Font: Àrea de Drets Socials. Ajuntament de Barcelona.

S'observa que **les dones són majoritàries** en l'ús dels diferents serveis, sobretot pel que fa referència a les persones ateses als centres de serveis socials, el servei de teleassistència i les beneficiàries de targeta rosa. Això posa de manifest la major esperança de vida i també la major vulnerabilitat de les dones; especialment de les dones grans.

Un dels col·lectius que ha resultat més fortament afectat pels impactes de la crisi econòmica és el **d'infants i joves**. Segons dades del Baròmetre de la Infància i les famílies de Barcelona de l'any 2014, l'1,4% dels infants menors de 16 anys vivien en llars on no es podien permetre un

àpat de carn, pollastre o peix almenys cada dos dies; en els barris més pobres aquest percentatge arribava al 4,4%. D'altra banda, un 11,3% dels menors de 16 anys no podien realitzar de forma regular activitats d'oci i esport i un 7,5% no podien participar en els viatges i esdeveniments escolars pels quals s'havia de pagar; en els barris més pobres aquest percentatge arriba al 19,6%.

Per al curs 2015-2016, l'Àrea de Drets Socials va acordar ampliar en 8,5 milions d'euros la dotació pressupostària per a **beques de menjador**, amb la voluntat de garantir la cobertura de necessitats i ampliar la quantia de les ajudes que reben les famílies en situació de vulnerabilitat. Amb aquest pressupost addicional, la despesa municipal en menjadors escolars arriba als 16,5 milions d'euros, un 43% més que el curs anterior, i s'han concedit 22.464 ajuts que cobreixen el 80% de les sol·licituds totals.

3.2. Educació

Els ensenyaments de règim general en el curs 2015-16 es van iniciar amb 251.913 alumnes matriculats, que suposaven un increment de 4.176 alumnes en relació amb el curs anterior. L'augment més important es va produir entre l'alumnat dels ensenyaments secundaris, especialment en els cicles de Formació Professional de grau mitjà.

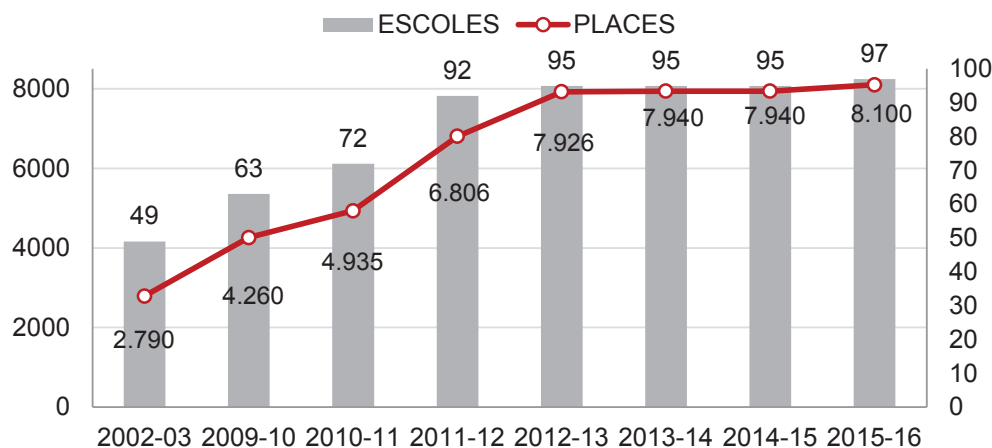
Taula: Alumnes d'ensenyament en règim general (inclou centres públics, concertats i privats)

	Curs 2014-2015	Curs 2015-2016	Var. absoluta	Var. %
Escoles bressol i llars d'infants	17.165	17.493	328	1,9%
Educació infantil (3-6 anys)	40.012	40.330	318	0,8%
Educació primària (6-12 anys)	81.435	82.253	818	1,0%
Educació Secundària Obligatoria	54.020	55.037	1.017	1,9%
Total ensenyaments bàsics (3-16 anys)	175.467	177.620	2.153	1,2%
Batxillerat	22.074	22.524	450	2,0%
Formació Professional de Grau Mitjà	11.871	12.576	705	5,9%
Total ensenyaments secundaris (16-18 anys)	33.945	35.100	1.155	3,4%
Formació Professional de Grau Superior	18.926	19.466	540	2,9%
Educació Especial	2.234	2.234	0	0,0%
Total Barcelona	247.737	251.913	4.176	1,7%

Font: Consorci d'Educació de Barcelona

Pel que fa a les escoles bressol, el curs 2015-2016 s'ha iniciat amb un total de 8.100 places disponibles a les 97 escoles bressol municipals. El total d'alumnes matriculats a les escoles bressol de la ciutat, ha estat de 17.943, un 1,9% més que el curs anterior.

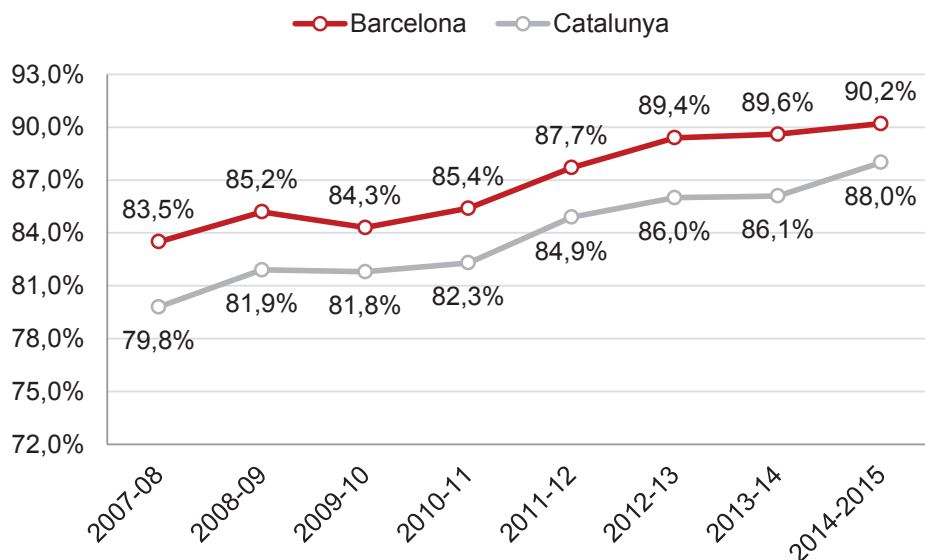
Gràfic: Evolució del nombre d'escoles bressol i de places disponibles, 2003-2016

Font: Institut Municipal d'Educació de Barcelona

Pel que fa als indicadors d'èxit escolar, cal destacar la **millora de la taxa de graduació a l'ESO** durant els darrers anys. A Barcelona la taxa d'abandonament escolar de la població entre 18 i 24 anys es situa en el 10,8%, cinc dècimes per sobre de la del 2014, però molt per sota de la de Catalunya i la d'Espanya, que queden per sobre del 20%.

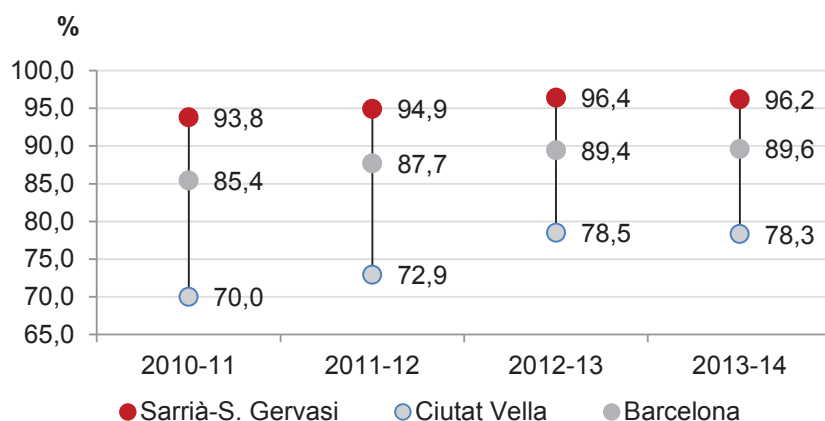
Gràfic: Taxa de graduació en ESO a Barcelona i Catalunya, 2008-2014

Font: Consorci d'Educació de Barcelona

Per districtes s'observen notables diferències en les taxes de graduació. Ciutat Vella presenta mínims en tots els cursos escolars, encara que la situació evoluciona positivament en els quatre darrers anys, mentre que Sarrià-Sant Gervasi presenta les taxes màximes, amb diferències que s'escurcen però encara properes al 20% respecte a les mínimes.

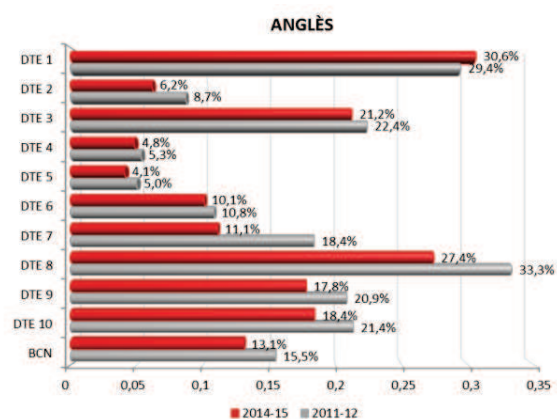
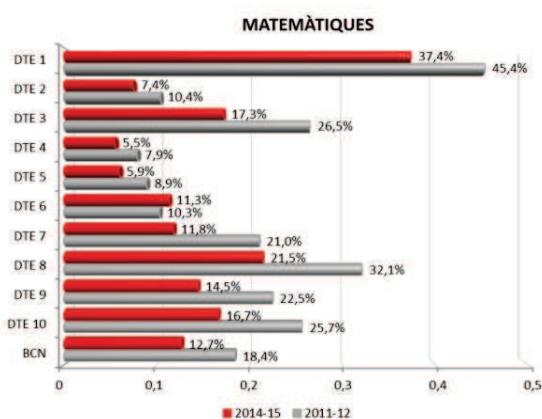
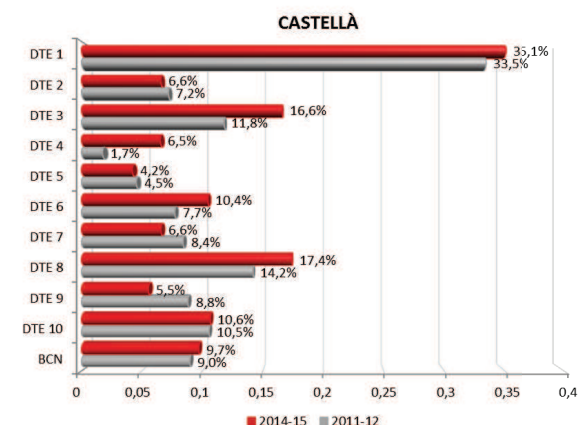
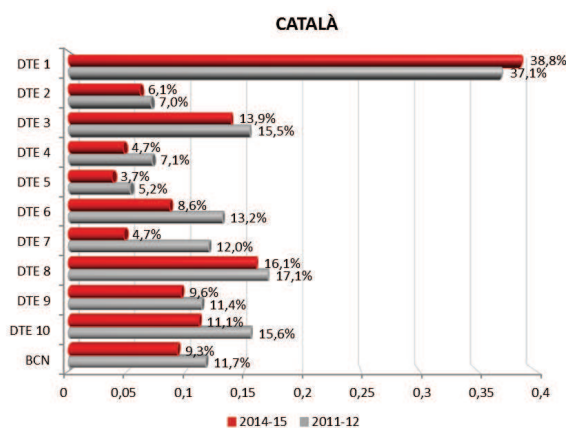
Gràfic: Taxa de graduats a 4t ESO (% sobre avaluats). Districtes màxim i mínim, 2011-2014.

Font: Consorci d'Educació de Barcelona

Un altre indicador significatiu pel que fa a l'ESO és l'índex de no superació de les proves de competències bàsiques que es realitzen a 4rt. Aquest índex recull el percentatge d'alumnes que no superen el nivell més baix de puntuació per les quatre assignatures avaluades. Els resultats per districtes mostren diferències importants en els resultats obtinguts. Ciutat Vella despunta com el districte amb més percentatge d'alumnes que no superen el nivell més baix per a totes les assignatures, excepte per l'anglès on Nou Barris presenta un índex més alt per al curs 2014-2015. En general, Nou Barris i Sants Montjuïc també presenten índexs molt alts per totes les assignatures. Puntualment altres districtes, com Sant Martí o Sant Andreu, presenten índexs alts en assignatures concretes. D'altra banda, els districtes de les Corts i l'Eixample són els més ben posicionats per totes les assignatures. Val a dir també que, en general, l'evolució respecte al curs 2011-2012 ha estat positiva per tots els districtes i per a totes les assignatures, excepte en la de castellà.

Gràfic: Índex de no superació de les proves de competències bàsiques de 4rt. d'ESO, per districtes, curs 2014-2015.

Font: Consorci d'Educació de Barcelona

El total d'alumnes matriculats a les Universitats de Barcelona va ser de 175.197 en el curs 2014-2015. Això va suposar una reducció del 7,2% respecte al curs 2010-2011. Als centres privats la disminució del nombre de matriculats va ser inferior.

Taula: Alumnes matriculats a les universitats de Barcelona. Centres públics i privats, 2011-2015

	Curs 2010-2011	Curs 2011-2012	Curs 2012-2013	Curs 2013-2014	Curs 2014-2015	Var. absoluta	Var. %
CENTRES PÚBLICS	170.873	170.060	164.129	159.690	156.340	-14.533	-8,5%
Barcelona	51.594	50.249	49.437	48.351	47.787	-3.807	-7,4%
Autònoma de Barcelona	34.083	34.779	34.631	34.420	33.235	-848	-2,5%
Oberta de Catalunya	44.192	43.524	39.031	35.758	33.484	-10.708	-24,2%
Politécnica de Catalunya	29.687	30.158	28.964	28.610	28.040	-1.647	-5,5%
Pompeu Fabra	11.317	11.350	12.066	12.551	13.794	2.477	21,9%
CENTRES PRIVATS	18.009	18.255	17.834	17.357	18.857	848	4,7%
Ramon Llull	13.362	13.249	12.655	12.269	13.586	224	1,7%
Internacional de Catalunya	3.316	3.206	3.398	3.219	3.033	-283	-8,5%
Abat Oliba CEU	1.331	1.800	1.781	1.869	2.238	907	68,1%
Total	188.882	188.315	181.963	177.047	175.197	-13.685	-7,2%

Per contra, els alumnes matriculats en màsters i cursos de doctorat a les universitats de Barcelona van augmentar en un 21,4% durant el mateix període, assolint un total de més de 35.000 alumnes.

Taula: Alumnes de màsters i doctorats matriculats a les universitats de Barcelona. Centres públics i privats, 2011-2015

	Curs 2010-2011		Curs 2011-2012		Curs 2012-2013		Curs 2013-2014		Curs 2014-2015		Var. absoluta	Var. %
	Màsters	Doctorats	Màsters	Doctorats	Màsters	Doctorats	Màsters	Doctorats	Màsters	Doctorats		
CENTRES PÚBLICS	14.584	11.467	15.074	12.538	14.630	13.004	15.700	13.278	17.785	13.381	5.115	19,6%
Barcelona	5.415	4.229	5.727	4.681	5.132	5.240	5.027	5.387	5.169	5.431	956	9,9%
Autònoma de Barcelona	2.248	3.198	2.280	3.578	2.078	3.657	2.343	3.924	2.877	4.186	1.617	29,7%
Oberta de Catalunya	2.906	56	3.557	192	4.121	210	4.963	147	5.695	197	2.930	98,9%
Politécnica de Catalunya	3.011	3.000	2.503	2.960	2.410	2.680	2.454	2.447	3.131	2.378	-502	-8,4%
Pompeu Fabra	1.004	984	1.007	1.127	889	1.217	913	1.373	913	1.189	114	5,7%
CENTRES PRIVATS	2.360	640	2.400	731	2.524	789	2.557	889	3.266	844	1.110	37,0%
Ramon Llull	1.973	399	1.996	459	2.187	398	2.156	423	2.707	437	772	32,5%
Internacional de Catalunya	303	227	274	227	268	327	244	372	295	291	56	10,6%
Abat Oliba CEU	84	14	130	45	69	64	157	94	264	116	282	287,8%
Total	16.944	12.107	17.474	13.269	17.154	13.793	18.257	14.167	21.051	14.225	6.225	21,4%

També va augmentar, un 2,6%, el nombre d'alumnes matriculats a centres adscrits a les universitats de Barcelona. Es tracta de centres on es paga una matrícula superior a les taxes oficials universitàries. Al curs 2013-2014 van suposar gairebé el 10% dels alumnes matriculats.

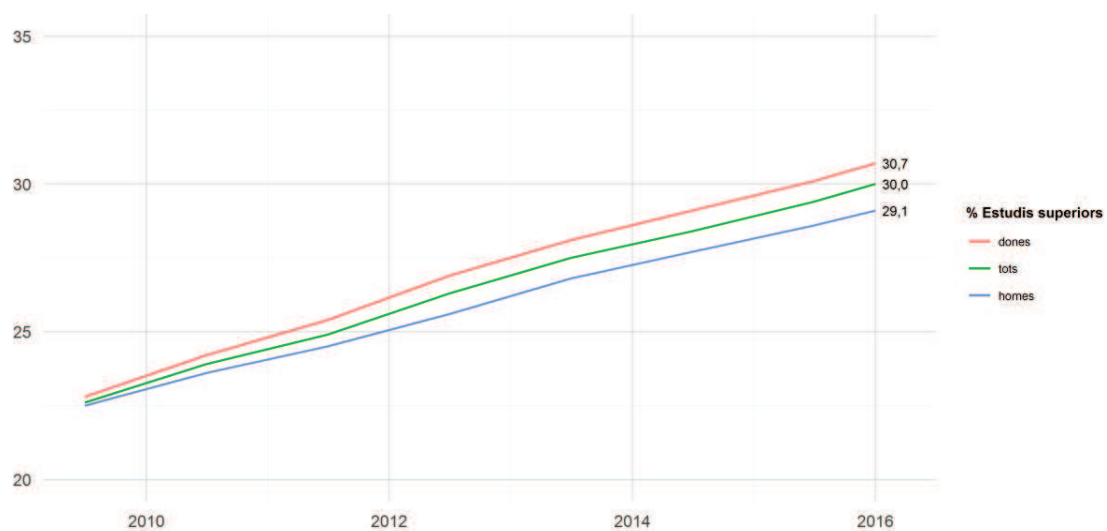
Taula: Alumnes matriculats a centres adscrits a les universitats de Barcelona, 2011-2014

	Curs 2010-2011	Curs 2011-2012	Curs 2012-2013	Curs 2013-2014	Var. p.p
CENTRES PÚBLICS	7,8%	8,6%	10,0%	10,6%	2,8
Barcelona	5,8%	5,7%	6,0%	6,3%	0,5
Autònoma de Barcelor	14,7%	15,1%	17,8%	17,8%	3,2
Politécnica de Catalun	13,4%	14,2%	15,5%	16,7%	3,3
Pompeu Fabra	11,6%	18,9%	22,8%	23,5%	11,9
CENTRES PRIVATS	1,9%	3,5%	0,0%	3,2%	1,3
Ramon Llull	2,5%	4,9%	n.d	4,5%	2,0
Total	7,2%	8,1%	9,0%	9,9%	2,6

Font: Secretaria d'Universitats i Recerca. Departament d'Economia i Coneixement. Generalitat de Catalunya

Finalment constatar com, segons dades del padró municipal, que el nivell d'estudis manté la pauta d'ascens constant. Per primera vegada **la taxa d'estudis superiors** (que inclou estudis universitaris i formació professional de grau superior) **arriba al 30%**, amb un diferencial de gairebé dos punts a favor de les dones.

Gràfic: Població empadronada a Barcelona amb estudis superiors (%), 2009-2016

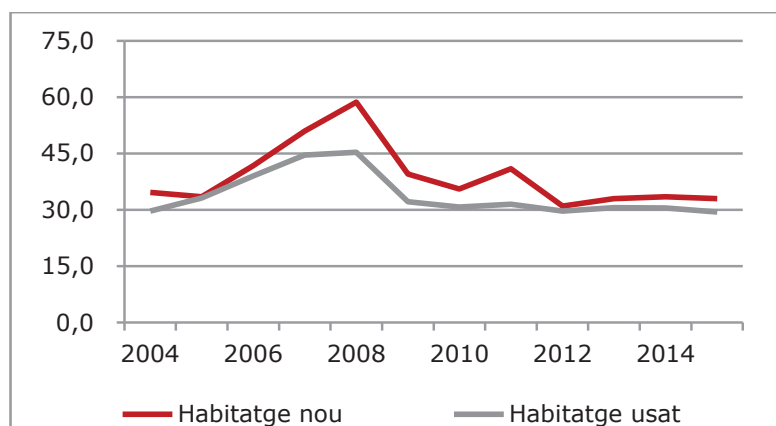

3.3. Habitatge

El mercat residencial de Barcelona és hereu d'una expansió urbanística que durant el segle passat va posar l'accent, com al conjunt d'Espanya, en la producció. A diferència d'altres països europeus amb una intensa intervenció estatal i una elevada proporció d'habitatge social en lloguer (com els Països Baixos o Suècia), països com Portugal, Grècia o Espanya tenen sectors molt grans d'habitatges ocupats pels seus propietaris, un sector mínim d'habitatge social de lloguer i un segment de lloguer que ha estat de baixa qualitat i en declivi durant molts anys, tot i que a Barcelona sempre ha estat més important i dinàmic que a la resta del país.

L'increment del preu dels habitatges durant la dècada dels 90 del segle passat i fins a 2007—impulsat entre altres factors pels baixos tipus d'interès i la liberalització del crèdit—, i, un cop arribada la crisi, la combinació del deteriorament de les rendes, l'augment de l'atur i el fre a l'accés al crèdit han dificultat molt l'accés a l'habitatge. Des de l'esclat de la crisi, el descens dels preus de venda i els baixos tipus d'interès han alleujat part de l'esforç, però la complicada conjuntura econòmica i la pèrdua de confiança de la demanda han frenat les compra-ventes i han revifat la demanda i els preus de l'habitatge de lloguer. Amplia aquesta problemàtica de l'accés a l'habitatge els milers de persones que han estat desnonades, els habitatges buits i la problemàtica relacionada amb la qualitat, la rehabilitació, l'accessibilitat i la sostenibilitat energètica del parc existent.

Gràfic: Cost de l'accés a l'habitatge en propietat a Barcelona (en % de la renda familiar), 2004-2015.

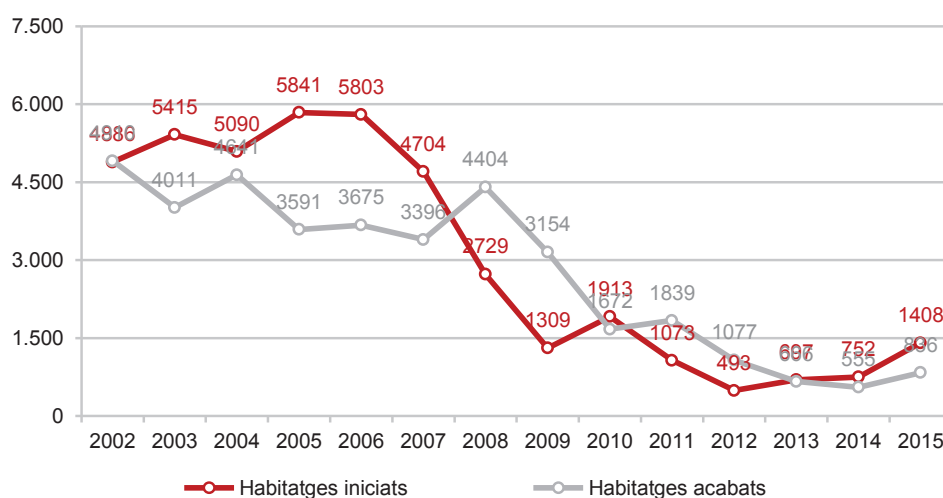

Pel que fa a l'evolució recent del mercat, i després de la intensa contracció de l'activitat especialment a partir de l'any 2008 i fins el 2014, el 2015 es pot parlar d'una certa recuperació de la construcció residencial, amb un nombre d'habitatges iniciats que duplica la xifra del 2014. Tanmateix, i malgrat que els registres mínims del trienni 2012-2014 sembla que queden definitivament enrere, la construcció residencial a Barcelona torna a donar senyals de contenció durant els tres primers trimestres de 2016, amb una xifra de tan sols 975 habitatges iniciats, un 19% menys que el mateix període de 2015. Aquest punt d'inflexió a la ciutat contrasta amb la tendència a l'alça que es manté tant a la resta de l'àmbit metropolità com a Catalunya.

De fet, les xifres d'habitatges acabats segueixen molt allunyades dels màxims assolits deu anys enrere, amb poc més de 800 unitats el 2015 (tan sols 0,5 per cada 1.000 habitants). Encara que aquest registre es superarà el 2016 (973 habitatges acabats entre gener i setembre de 2016), l'oferta de sostre nou és gairebé inexistent a moltes zones de la ciutat.

Altres indicadors de 2016 mostren una recuperació més sòlida: el nombre d'habitatges nous previstos a les llicències d'obres, un total de 2.016 el darrer any, registra un creixement del 65% respecte al 2015, gairebé tan intens com el del segment de reforma i ampliació (961 habitatges), amb un increment anual del 60%.

Gràfic: Construcció d'habitatges a Barcelona, 2002-2015

Font: Dep. Territori i Sostenibilitat. Generalitat de Catalunya

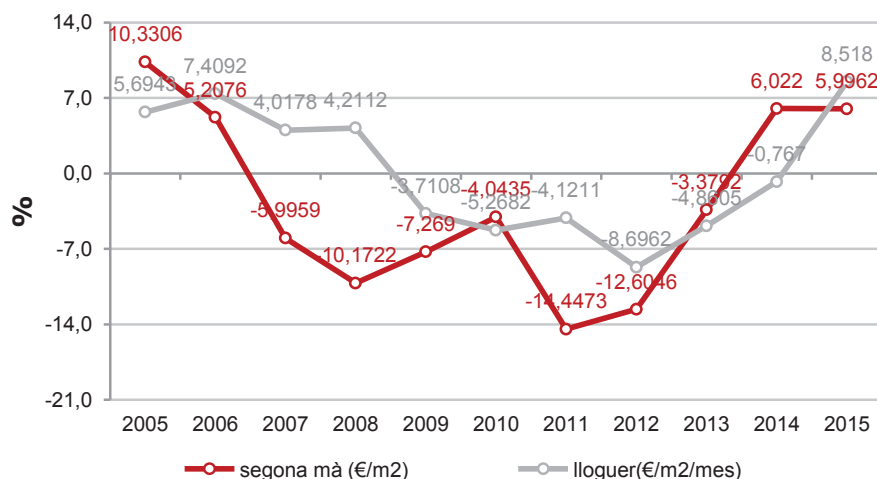
La millora del mercat de treball i el major dinamisme de l'activitat econòmica, amb la recuperació de la confiança de la demanda i la major accessibilitat al crèdit, han contribuït a una **certa reactivació del sector immobiliari, en un context d'augment de la demanda turística i dels inversors internacionals**. Els preus dels habitatges tornen a créixer i augmenta el nombre de compravendes registrades i d'hipoteques constituïdes.

Com dèiem, Barcelona segueix sent una de les ciutats espanyoles amb major pes del règim de lloguer (30,1% dels habitatges familiars principals al darrer cens de 2011). De fet, durant els

anys de crisi, el lloguer ha estat l'única opció per a milers de famílies de rendes baixes sense accés al crèdit. Per altra banda, també hi ha una part de la població que per motius professionals o d'estudis aposta també pel lloguer. El nombre de contractes ha anat creixent els darrers anys fins a estabilitzar-se el 2014, i malgrat que la xifra del 2015 -un total de 40.600 contractes signats- va suposar una certa contenció (-8,5% anual), **el lloguer absorbeix prop del 80% de les operacions al mercat residencial de la ciutat**. Al llarg dels primers tres trimestres de 2016 la tendència és a l'alça, amb gairebé 31.000 nous contractes signats, un 5,9% més que el mateix període de 2015.

L'increment sostingut de les operacions de compravenda els darrers anys ha exercit pressió sobre l'oferta de lloguer i els preus ja van experimentar un notable repunt el 2015. Barcelona és, de les ciutats grans d'Espanya, aquella on cal destinar més recursos per pagar el lloguer. Després de registrar taxes de variació negatives des de 2009, el lloguer mitjà per m² va créixer el 2015 gairebé el 9% en relació amb 2014, amb 11,1 €/m²/mes de mitjana, mentre que el lloguer mensual mitjà es va situar en els 735 €/mes, amb un increment anual menys intens per la reducció de la superfície mitjana (70,7m²). **La tendència a l'alça dels preus es manté al llarg dels tres primers trimestres de 2016**, amb un preu del lloguer mensual mitjà situat en els 786 €/mes (+8,1% anual), i ha estat generalitzada, ja que tots els districtes registren valors superiors als del mateix període de 2015.

Gràfic: Evolució dels preus d'oferta de l'habitatge a Barcelona (% variació en € constants)

Font: Idealista (segona mà) i Secretaria d'Habitatge de la Generalitat (lloguer) Segona mà: dades del 4rt. Trimestre de l'any. Lloguer: mitjana anual.

Malgrat el repunt dels darrers anys, els preus dels lloguers (tant la mitjana contractual com per m²) se situen en termes constants per sota dels valors màxims de 2008, i les fluctuacions dels preus en aquest segment del mercat al llarg de la darrera dècada han estat menys pronunciades que al mercat de compra-venda.

L'impuls de la demanda, en part de compradors estrangers, i l'augment del finançament bancari i les facilitats hipotecàries han impulsat la compravenda d'habitatges, que s'ha incrementat el 2015 un 11,8% a Barcelona en relació amb l'any anterior, amb prop de 12.000 transaccions. **El 90% de les transmissions correspon a habitatges amb més d'un any d'antiguitat**, que són les que augmenten amb més intensitat (+12,2%), mentre que les compravendes dels habitatges més nous (1.200 operacions) han crescut un 8,3%.

Com passa amb els preus de lloguer, també el segment de segona mà **Barcelona té els preus més alts d'entre les deu ciutats més grans d'Espanya**, i és on més han augmentat el darrer any. Després d'iniciar el 2014 una lleugera recuperació, els preus d'oferta tanquen el 4rt. trimestre de 2015 en els 3.392 euros/m² de mitjana, un 6% per sobre el nivell de 2014, i increments generalitzats a tots els districtes. Tanmateix, des dels màxims assolits entre 2006 i 2007, el retrocés és superior al 35% en termes constants. En termes de preu total, l'import mitjà de les compravendes el 2015 ha estat de **273.500 euros pels habitatges usats i de 292.200 en el cas dels habitatges nous**, amb una gran variabilitat en funció del territori.

La problemàtica social derivada de la crisi ha motivat una reorientació de la política d'habitatge de l'Ajuntament cap a les situacions d'emergència habitacional, per tal d'intentar evitar el risc d'exclusió residencial. Tenint en compte que **la majoria dels desnonaments que hi ha a la ciutat són de pisos de lloguer**, fins al 87% d'un total de gairebé 3.000 llançaments executats l'any 2015, les mesures per tal de prevenir-los van lligades a l'augment del parc públic d'habitatge de lloguer i l'increment dels ajuts de lloguer.

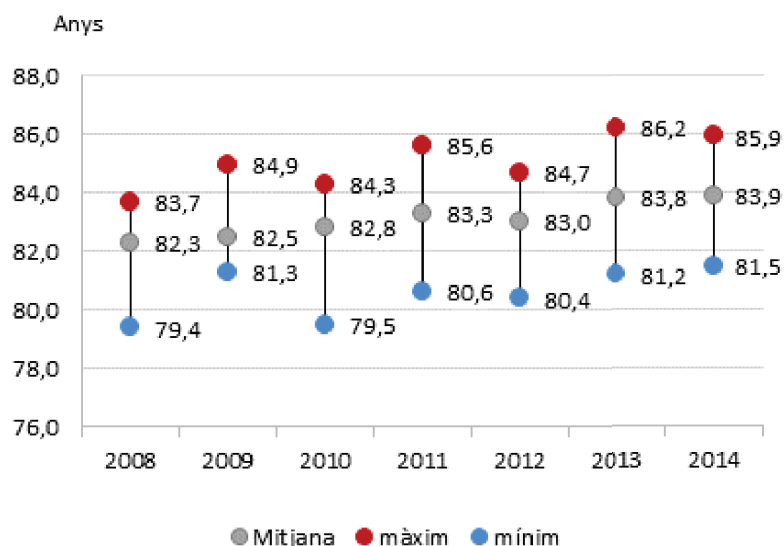
A finals de 2015, **el parc de lloguer públic i en dret de superfície a la ciutat era de 11.445 habitatges**, tan sols l'1,7% del parc d'habitatges principals de la ciutat, dels quals prop de 2.500 són de lloguer social, destinats als col·lectius més vulnerables, amb un preu determinat en funció dels ingressos de l'usuari. La inversió en rehabilitació, per fomentar l'habitatge digne i evitar la gentrificació és un altre dels pilars bàsics de la política d'habitatge de l'Ajuntament.

La demanda d'habitatge protegit a la ciutat segueix essent molt elevada. Un total de 28.238 unitats de convivència estaven inscrites a 31 de desembre de 2015 al **Registre de Sol·licitants d'habitatge protegit** de Barcelona. Respecte al **perfil dels inscrits**, amb dades de finals de 2014, hi ha una presència significativa del tram d'edat adulta de 35 a 65 anys (49%) i dels joves de 18 a 35 anys (39%), mentre que els de 65 anys i més representen el 12%. Els sol·licitants declaren que disposen d'uns ingressos reduïts (els que declaren ingressos fins a 2,33 vegades l'IRSC suposen el 89,2% del total), i majoritàriament pertanyen a llars unipersonals (57%). Per districtes, el major nombre de sol·licitants correspon a Sant Martí, Nou Barris i Horta-Guinardó.

3.4. Salut

Tot i que l'**esperança de vida** mitjana a la ciutat de Barcelona ha augmentat 1,6 anys des del 2008, també en aquest àmbit el creixement està distribuït de forma desigual a la ciutat. Les diferències per districtes són prou significatives, amb un mínim de 81,5 anys per Ciutat Vella el 2014, que es manté com el districte amb l'esperança de vida més baixa, i un màxim de 85,9 per Les Corts, que juntament amb Sarrià-Sant Gervasi són els districtes amb l'esperança de vida més elevada.

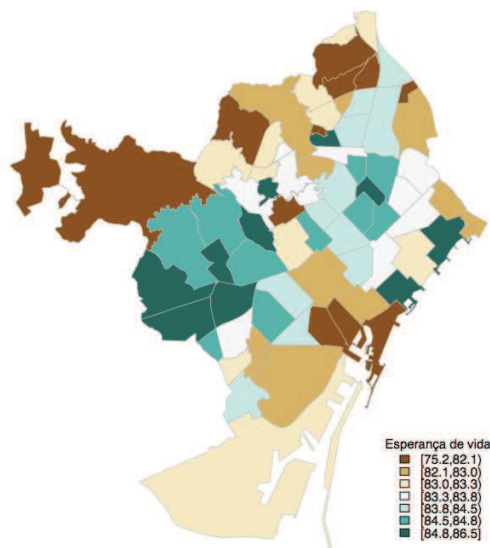
Gràfic: Esperança de vida a Barcelona. Districtes màxim i mínim, 2008-2014.

Font: Agència de Salut Pública de Barcelona. Ajuntament de Barcelona.

Pel que fa als barris, la diferència arriba fins als 11 anys, que és el que separa les esperances de vida de Torre Baró i de Pedralbes.

Gràfic: Distribució pels barris de Barcelona de l'esperança de vida en néixer, 2009-2013.

Font: Agència de Salut Pública de Barcelona. Ajuntament de Barcelona.

Pel que fa a la **percepció de la salut**, el percentatge de persones majors de 15 anys que van declarar tenir una salut regular o dolenta en el període 2011-2015 va ser del 16,5% en els homes i del 20,8% en les dones (2011-2014: 15,8% i 20,8%, respectivament). En les persones desocupades l'autopercepció de la salut dona resultats força més negatius.

Els àmbits específics que generen una especial preocupació en aquest camp són la **salut mental i la reproductiva**. En aquest cas, els 660 embarassos adolescents, les 357 noves infeccions anuals per VIH i l'increment d'altres infeccions de transmissió sexual constitueixen reptes urgents. Pel que fa a la salut mental, es constata un creixement continuat del nombre de persones afectades. Es calcula que l'any 2015 un 11,1% dels homes i un 16,8% de les dones presentaven una mala salut mental. En el cas dels infants i joves, l'afectació és més gran en les persones de gènere masculí.

Per sistematitzar la mesura i els seguiment de les desigualtats en matèria de salut, l'Agència de Salut Pública de Barcelona utilitza la matriu *Urban HEART Barcelona*, una eina desenvolupada per l'Organització Mundial de la Salut (OMS). La matriu va permetre inicialment identificar els 18 barris de Barcelona amb una major problemàtica pel que fa a la salut. A partir d'aquí se'ls podia prioritzar en la programació d'intervencions, com el Programa Salut als Barris de Barcelona, encaminades a reduir les desigualtats en salut a la ciutat. La matriu presentada conté 12 indicadors de salut i dels seus determinants pels 73 barris de la ciutat de Barcelona. Els resultats dels indicadors es mostren en color verd, groc o vermell per tal que sigui possible identificar a cop d'ull els barris amb resultats més favorables (verd) o menys favorables (vermell), considerant com a punts de tall entre colors els percentils 25 i 75.

La taula següent mostra la matriu amb l'actualització de dades per a l'any 2015. La comparació amb els resultats de 2014 va donar que en els 18 barris prioritaris havien millorat el 58,8% dels indicadors, mentre que en els 55 barris restants havien milloren el 60,3%, fet que suposa un avenç global però també un manteniment de les desigualtats en salut per barris.

Taula. Matriu Urban HEART de Barcelona. Diferències entre barris per a una selecció d'indicadors de salut i de determinants de la salut. Valors 2015.

DISTRICTE	BARRI	Índex sobre- envelliment, any 2015	% persones 75 anys o més que viuen soles, any 2015	Índex de Renda Familiar Disponíble, any 2014*	% persones 15 anys o més amb estudis primaris o menys, any 2015	% d'atur registrat 16- 64 anys, any 2015	% abstenció municipals, any 2015	Esperança de vida al néixer, període 2010- 2014	Raó de Mortalitat Comparativa, període 2010- 2014*	Raó d'Anys Potencials de Vida Perduts, període 2010- 2014*	Taxa tuberculosi, període 2011- 2015	Taxa fecunditat adolescent, període 2011- 2015	Prevalença baix pes en néixer, període 2011- 2015
Ciutat Vella	El Raval	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	El Barri Gòtic	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	La Barceloneta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eixample	El Fort Pienc	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	La Sagrada Família	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	La Dreta de l'Eixample	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	L'Antiga Esquerra de l'Eixample	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	la Nova Esquerra de l'Eixample	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sant Antoni	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sants-Montjuïc	El Poblenou	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	La Marina del Prat Vermell	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	La Marina del Port	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	La Font de la Guàrdia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Hostafranca	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	La Bordeta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Les Corts	Sants-Badal	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sants	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Les Corts	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sarrià-Sant Gervasi	La Maternitat i Sant Ramon	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Pedralbes	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Valldorreda, el Tibidabo i les Planes	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sarrià	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Les Tres Torres	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sant Gervasi-La Bonanova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gràcia	Sant Gervasi-Galvany	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	El Putxet i el Farró	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Valldorreda i els Penitents	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	El Clot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	La Salut	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	La Vila de Gràcia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Horta-Guinardó	El Camp d'en Grassot i Gràcia Nova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	El Baix Guinardó	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Can Baró	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	El Guinardó	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	La Font d'en Fargues	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	El Carmel	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nou Barris	La Teixonera	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sant Genís dels Agudells	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Montbau	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	La Vall d'Hebron	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	La Clota	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Horta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sant Andreu	Vilapicina i la Torre Llobeta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Porta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	El Turó de la Peira	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Can Peguera	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	La Guineueta	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Canyetes	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sant Martí	Les Roquetes	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Verdun	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	La Prosperitat	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	La Trinitat Nova	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Torre Badó	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Ciutat Meridiana	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sant Martí	Valldorreda	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	La Trinitat Vella	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Baró de Viver	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	El Bon Pastor	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sant Andreu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	La Sagrera	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sant Martí	El Congrés i els Indians	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Navas	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	El Camp de l'Arpa del Clot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	El Clot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	El Parc i la Llacuna del Poblenou	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	La Vila Olímpica del Poblenou	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sant Martí	El Poblenou	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Diagonal Mar i el Front Marítim del Poblenou	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	El Besòs i el Maresme	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Provençals del Poblenou	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Sant Martí de Provençals	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	La Veneda i la Pau	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Font: Informe de Salut 2015, ASPB.

3.5. Cultura

La ciutat compta amb una bona trama d'equipaments culturals: més de 50 museus i grans centres d'exposicions, una xarxa de 40 biblioteques, 51 centres cívics, més de 50 sales de teatre i tres grans auditoris, nou fàbriques de creació i una trentena d'espais de creació privats, a més de nombroses sales de música en viu i galeries d'art que, en conjunt, dibuixen un sistema cultural que abraça tots els àmbits de la creació.

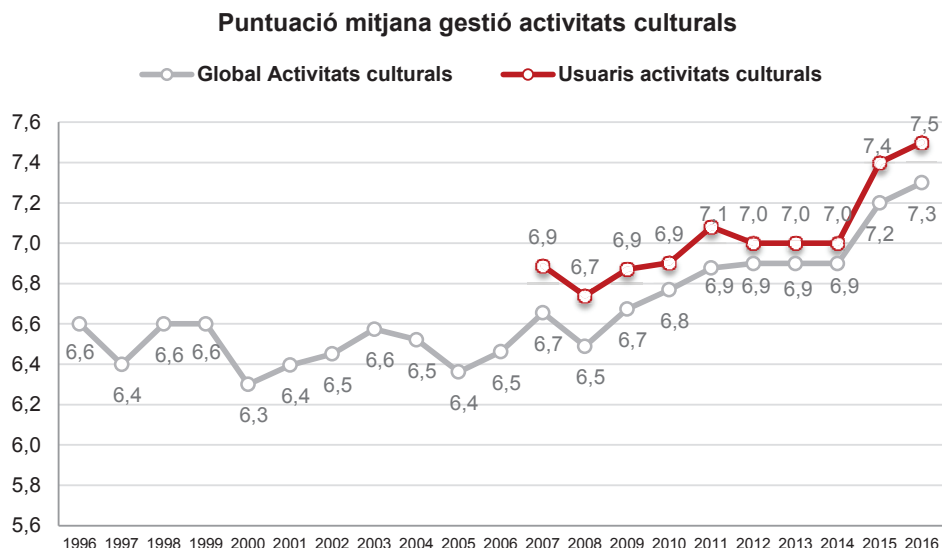
Taula. Visites a espais culturals de Barcelona, 2011-2015

Museus i centres d'exposicions	2011	2012	2013	2014	2015	2015/2014
Visitants (milers)	13.761	13.696	13.785	15.466	15.400	-0,4%
-Museus i centres municipals i consorciats	6.789	6.556	7.149	8.618	8.405	-2,5%
-Altres museus i centres públics	1.015	1.082	928	1.137	1.071	-5,8%
-Museus i centres privats	5.958	6.059	5.707	5.711	5.923	3,7%
Visites a les exposicions (milers)	17.036	16.273	16.193	18.255	17.454	-4,4%
Usuaris (milers)	18.795	18.204	17.792	20.074	19.242	-4,1%
Espais d'interès arquitectònic	2011	2012	2013	2014	2015	2015/2014
Visitants (milers)	5.818	5.893	7.153	10.330	10.667	3,3%

Font: Institut de Cultura.Ajuntament de Barcelona.

La valoració ciutadana de les activitats culturals augmenta lleugerament el 2016, tant per part dels ciutadans en general (amb un 7,3 sobre 10), com per part dels seus usuaris (7,5). El 57,4% de les persones enquestades a l'Enquesta de Serveis Municipals de 2016 afirmen que participen d'aquestes activitats.

Gràfic. Valoració de les activitats culturals municipals, segons ESM2016

Tot i que algunes dades de **consum cultural** continuen en nivells baixos respecte als que s'havien assolit fa alguns anys, d'altres indicadors assenyalen el que sembla una certa recuperació.

La xifra global de visitants de **museus** i **centres d'exposicions**, incloent-hi els **espais d'interès arquitectònic** va superar durant el 2015 els 26 milions de persones, un 1,1% més que el 2014. Els equipaments museístics i centres d'exposicions de titularitat **municipal i consorciats** van experimentar un lleuger retrocés el 2015 (-2,5%), que obeïa en bona part a la disminució de públic del Born Centre Cultural respecte al 2014. Tanmateix, aquest equipament va aplegar 1,5 milions de persones durant el segon any de ple funcionament i segueix essent el museu municipal més visitat, seguit pel Picasso i el MUHBA.

Per altra banda, l'assistència als museus privats es va recuperar globalment el 2015 (+3,7%). També va augmentar el nombre de visitants als espais d'interès arquitectònic de la ciutat (+3,3%) respecte a 2014, gràcies a l'impuls del turisme i la gran afluència de públic que rep tota l'obra de Gaudí. El Park Güell, de titularitat municipal, va arribar a gairebé 2,8 milions de visitants durant el segon any des de l'entrada en vigor del pagament de l'entrada, la tardor de 2013.

Taula. Assistència a espectacles musicals, 2010-2015

Música

Música	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015/2014
Espectadors:							

Grans Auditoris	1.081.481	1.152.500	987.598	876.025	965.667	1.008.700	4,5%
- L'Auditori	431.409	426.154	354.226	330.102	347.208	341.121	-1,8%
% d'ocupació	77	76	74	73	72	75	2,9*
- Palau de la Música Catalana	403.572	421.726	350.646	311.927	372.009	419.727	12,8%
% d'ocupació	67	64	59	60	61	56	-4,5*
- Gran Teatre del Liceu	246.500	304.620	282.726	233.996	246.450	247.852	0,6%
% d'ocupació	86	81	80	82	83	86	3,0*
Macroconcerts	239.913	214.130	283.920	238.569	193.264	403.499	108,8%
Sales de música en viu	1.024.637	902.816	1.067.340	1.016.958	817.281	978.149	19,7%

*(espais de més de 5.000 espectadors)

Font: Institut de Cultura.

Pel que fa a l'àmbit de la música, l'any 2015 es va consolidar la recuperació de públic de forma significativa al Palau de Música, si bé la xifra global d'assistents als espectacles dels tres **grans auditoris musicals**, fregant el milió de persones, seguia per sota de l'assolida quatre anys enrere. En canvi, va ser molt notable l'augment dels espectadors de les sales de música en viu durant el 2015 (+20%) i especialment dels macroconcerts que, amb més de 400.000 persones, van doblar la xifra d'un any enrere.

Taula. Indicadors bàsics de l'exhibició d'arts escèniques a Barcelona, 2011-2015

Arts escèniques

Arts Escèniques	2011	2012	2013	2014	2015	2015/2014
Nombre de sales	58	58	57	58	57	-1,7%
Espectadors (milers)	2.816.283	2.609.020	2.318.628	2.468.878	2.421.229	-1,9%
% d'ocupació	54,2	52,9	52	56,2	58,9	2,7*

Font: Institut de Cultura (ICUB). Ajuntament de Barcelona.

(*) variació en punts percentuals

En el cas de les **arts escèniques**, durant el 2015 hi va haver un lleuger retrocés de públic respecte l'any anterior (-1,9%), amb un total de 2,4 milions d'espectadors i una ocupació de les sales de prop del 60%. La xifra total d'espectacles el 2015, un total de 1.152, també va suposar una reducció respecte el 2014 (-6,1%). Manquen però, les dades de les iniciatives més experimentals i formes d'expressió alternatives, així com l'activitat d'alguns ateneus.

L'oferta de **festivals** va anar a l'alça, amb un total de 177 propostes de diferents àmbits, un 4,1% més que un any enrere. Entre els **festivals musicals** destaquen singularment el San Miguel Primavera Sound, amb 195.000 assistents, un dels esdeveniments musicals amb més ressò internacional de Barcelona i que no para de créixer, i el Sonar amb més de 118.000 assistents. La xifra global d'assistents a festivals va arribar als 2,1 milions de persones el 2015 i ha crescut un 27% en relació a l'any anterior. Entre els festivals multidisciplinaris destaca **el Grec**, que va comptar amb 88.500 espectadors el 2015, un 9,8% més que l'any anterior.

La ciutat compta amb una xarxa de 40 **biblioteques**. Si bé les dades de 2015 van suposar un respecte a 2014, perquè fins a 6 biblioteques han estat tancades al llarg d'uns mesos per obres de millora, entre gener i novembre de 2016 les visites a la xarxa de biblioteques van arribar als 5,9 milions, 4,3% superior en relació amb els primers onze mesos de 2015. L'any 2015 el nombre de carnets va anar l'alça (+1,1%), fins arribar als 935.000, i el fons documental s'incrementa un 1,5% fins als 2,4 milions de documents el 2015.

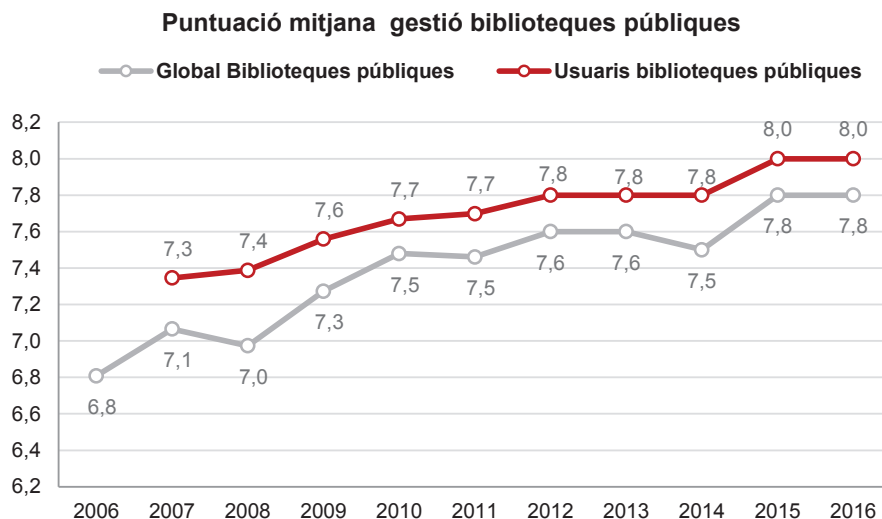
Taula. Indicadors bàsics de la xarxa pública de biblioteques de Barcelona, 2011-2015

Biblioteques de Barcelona	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015/2014
Equipaments	36	37	38	39	40	40	0,0%
Visites (milers)	5.982.936	6.178.297	6.439.112	6.343.803	6.433.294	6.175.624	-4,0%
Fons documental	1.942.233	2.040.317	2.244.338	2.325.122	2.376.376	2.412.488	1,5%
Carnets (milers)	810.431	837.392	880.434	905.060	924.178	934.728	1,1%
Documents prestats (milers)	4.439.460	4.467.274	4.639.242	4.229.213	4.143.645	3.900.314	-5,9%

Font: Institut de Cultura (ICUB). Ajuntament de Barcelona

Any rere any, la xarxa de biblioteques es manté com el servei més ben valorat a l'Enquesta de Serveis Municipals (7,8), i els seus usuaris (el 50,8% de les persones enquestades), li atorguen una puntuació encara més elevada (8).

Gràfic. Valoració de les biblioteques públiques, segons ESM2016

Seguint amb els equipaments de proximitat, als 51 **centres cívics** l'any 2015 s'hi van dur a terme un total de 6.105 activitats de difusió cultural, de les quals van poder gaudir un total de 463.000 persones. I hi van haver prop de 137.000 inscrits a les 10.600 activitats formatives que es van oferir en el conjunt d'aquests centres. A la darrera Enquesta de Serveis Municipals de 2016, els centres cívics es mantenen com un dels serveis més ben valorats pels ciutadans, amb una puntuació de 7,5 sobre 10, igual a la de 2015. Els seus usuaris, el 28,9% dels enquestats, li atorguen una puntuació encara més elevada (7,8).

Pel que fa a les **fàbriques de creació**, l'any 2015 s'hi van desenvolupat més de 550 projectes i van aplegar més de 105.000 assistents a les activitats de difusió. Paral·lelament s'han anat sumant a la xarxa el nou espai La Caldera de Les Corts (2015) i l'Obrador de la Sala Beckett al Poblenou (2016). Amb la incorporació d'aquests dos espais, la xarxa està formada per 10 equipaments.

3.6. Esports

Els serveis esportius prestats des de la xarxa dels equipaments esportius municipals han experimentat una lleugera recuperació els dos darrers anys, en què s'ha invertit la dinàmica de pèrdua de persones abonades als Centres Esportius Municipals que s'havia registrat els anys de crisi. En conjunt, en acabar 2015 hi havia més de 182.000 abonats i una oferta de 1.900 espais esportius públics.

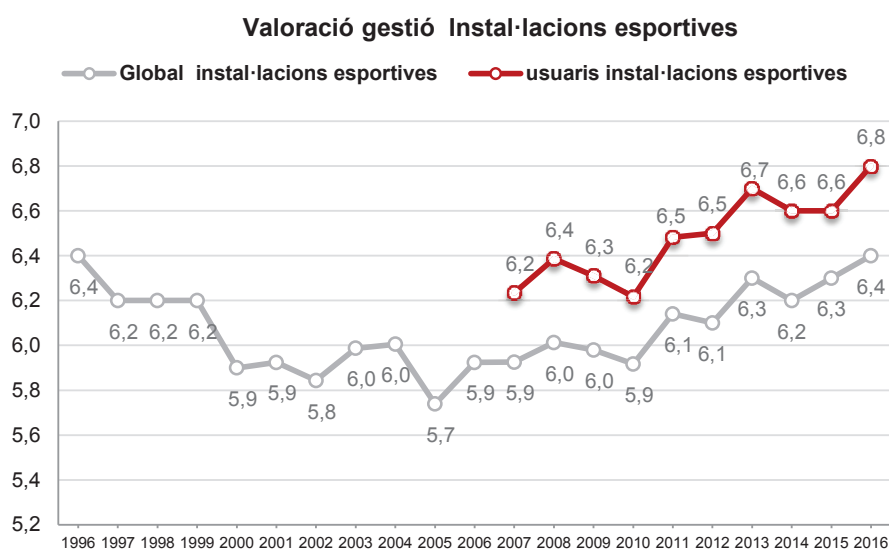
Taula. Indicadors bàsics de la xarxa d'instal·lacions esportives municipals, 2011-2015

Esports	2011	2012	2013	2014	2015
Abonats instal·lacions esportives municipals	194.656	178.880	177.111	178.295	182.230
Núm. espais esportius públics	1.776	1.796	1.833	1.894	1.904

Font: Institut Barcelona Esports (IBE). Ajuntament de Barcelona

A l'Enquesta de Serveis Municipals de 2016, la valoració de les instal·lacions esportives per part dels ciutadans obté una nota de 6,4 sobre 10, lleugerament superior a la de l'any anterior. Els usuaris, un 31,2% dels enquestats, atorguen a les instal·lacions una nota sensiblement més alta: 6,8.

Gràfic. Valoració de les instal·lacions esportives municipals, segons ESM2016

La **participació ciutadana en esdeveniments esportius** de la ciutat va seguir incrementant-se en relació amb els anys anteriors. Es van organitzar nous esdeveniments que van ampliar l'oferta de modalitats esportives, i en conjunt la programació dels actes va aplegar durant el 2015 uns 340.000 participants.

En particular, la participació en **curses atlètiques populars** és molt notable. Al 2015 més de 247.000 corredors van participar en un total de 31 proves. També cal destacar l'increment del percentatge de dones participants, que se situa per sobre del 30% del total a la majoria de les curses. A la del Corte Inglés, que es manté com la prova atlètica més multitudinària del món, el 2015 hi va haver un rècord històric de participació femenina. Dels 81.000 esportistes que van prendre la sortida, un 48% eren dones. La Marató de Barcelona també incrementa any rere any el nombre de participants. L'any 2015 va comptar amb 19.270 inscrits, un 7,5% més que al 2014.

S'ha popularitzat la pràctica esportiva de la natació en aigües obertes, amb la consolidació d'esdeveniments populars com el 'Neda Barcelona' i la Swim Sant Silvestre. I també es consoliden esdeveniments com el Free Yoga o el Fitness Day, en què la participació de les dones se situa per sobre del 85%.

A la darrera enquesta d'hàbits esportius de la població barcelonina de 15 anys i més, realitzada per l'IBE entre novembre de 2013 i febrer de 2014, el 55,6% dels entrevistats realitzava alguna activitat física o practicava esport de forma regular. Entre les activitats practicades per aquests, destaca el caminar (26,4%), la natació (16,6%) i córrer pel carrer (16,2%).

L'Ajuntament promou l'atletisme de base entre la població escolar i actualment la ciutat disposa de 4 pistes d'atletisme municipal, a més de la de l'Estadi Olímpic i 11 circuits esportius a l'aire lliure.

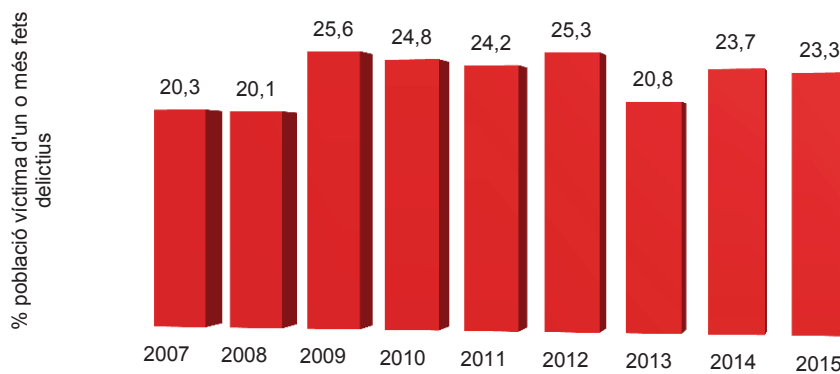
Per altra banda, el programa específic de subvencions individuals per a la població de 6 a 17 anys que realitza activitats esportives fora de l'horari escolar va beneficiar més de 3.200 nois i noies durant el curs 2014-2015. Es tracta de subvencions destinades a garantir la pràctica esportiva a infants de famílies de renda limitada. Durant el curs 2015-2016 es va triplicar la despesa respecte a l'anterior. En total van ser prop de 1.600.000 euros que van beneficiar 7.600 infants i joves, amb un import mitjà de 192 euros.

3.7. Seguretat Ciutadana

El nombre de fets il·lícits coneguts a la ciutat durant el desembre de l'any 2016 ha estat de 14.238, gairebé un 3% superior al valor del 2015 i en termes acumulats de tot l'any el valor és de 175.854, un 0,8% més que el de l'any anterior. Les denúncies de trànsit presenten una moderada reducció anual (-0,8%), mentre que les d'infraccions de l'ordenança de convivència cívica s'incrementen de forma notable (+16,7%). El nombre d'interns a les presons de Barcelona tanca el segon semestre de 2016 amb un increment de l'1,5%, per l'augment dels preventius.

Pel que fa a la percepció de seguretat, en l' Enquesta de Victimització de 2016, els barcelonins que manifesten haver estat víctimes d'un o més fets delictius durant el 2015 arriben al 23,3%, un percentatge molt semblant al de l'any anterior. En canvi, l'índex de denúncia es redueix dos punts; un 21,5% dels enquestats manifesten haver denunciat els fets delictius.

Gràfic. Evolució de l'índex de victimització, 2007-2015

Font. Enquesta de victimització. Ajuntament de Barcelona.

Font. Enquesta de victimització 2016. Ajuntament de Barcelona.

En diverses enquestes, com els baròmetres municipals o l'enquesta de serveis municipals, es detecta que la inseguretat ha anat perdent pes entre les principals preocupacions dels ciutadans, fins situar-se a un nivell bastant secundari.

Taula. % de respostes a la pregunta sobre quin considera que és el problema més greu de Barcelona, recollides als successius Baròmetres municipals de desembre, 2011-2016

BARCELONA

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Atur/condicions treball	31,1	29,0	31,3	30,3	24,0	17,6
Turisme	0,8	0,6	3,1	4,5	3,8	11,0
Circulació / trànsit	3,1	4,3	2,1	5,0	4,9	7,8
Gestió política municipal	1,1	0,5	2,1	1,5	5,3	7,0
Pobresa i desigualtat	1,4	3,1	3,8	5,3	4,8	4,9
Inseguretat	15,0	9,6	8,4	3,9	4,3	4,9
Neteja	5,4	4,3	4,4	3,6	5,6	4,8
Contaminació i medi ambient	1,3	1,4	1,1	1,4	2,9	4,3
Transports, infraes. comun.	1,8	3,8	4,4	2,8	2,4	3,6
Prob.associats a la immigració	5,5	2,3	2,3	2,3	3,1	3,6

4. SOSTENIBILITAT I BARRIS HABITABLES

4.1. Qualitat ambiental

La ciutat compta amb 28,3 milions de m² d'espai verd, que representa 1.762,0 m² per 100 habitants, i 580,6 hectàrees de parcs urbans.

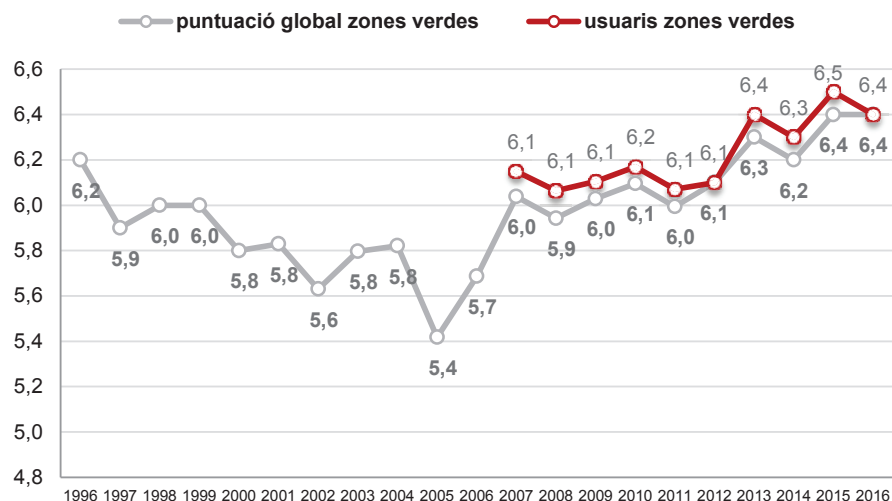
Taula. Evolució del verd urbà, 2010-2015

Verd Urbà	Unitat	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Zona Verda	Superfície m ²	28.721.312	28.766.563	28.931.127	28.971.419	29.107.514	28.271.881
Per habitant	m ² /100 hab.	1.771,30	1.776,50	1.790,90	1.784,90	1.805,90	1.762,00

Font. Àrea d'Ecologia, Urbanisme i Mobilitat. Ajuntament de Barcelona

Els ciutadans de Barcelona tenen una bona percepció de les zones verdes de la ciutat, que es posa de manifest en què la gestió municipal de les zones verdes obté una puntuació que s'ha mantingut per sobre de 6 sobre un màxim de 10 des de l'any 2007, situant-se el 2016 en 6,4, tant pels ciutadans com pels usuaris, un 78,7% dels enquestats.

Gràfic. Gestió municipal de zones verdes

Font. Enquesta de Serveis Municipals. Ajuntament de Barcelona

Barcelona és una ciutat conscient de l'impacte ambiental de les ciutats en el territori i les seves repercussions socials, aplicant des de fa anys els principis i valors de la cultura de la sostenibilitat en la seva política ambiental. Aquest compromís amb el medi ambient s'ha dut a terme no solament pel govern de la ciutat, sinó que s'ha implicat a la ciutadania. L'impuls per part de l'Ajuntament de l'Agenda 21 Local, l'aprovació del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat l'any 2002 i la signatura el 2012 del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat 2012-2022 són exemples de la participació ciutadana en activitats orientades a la millora de la qualitat ambiental. El nombre d'entitats signants de l'Agenda 21 ha passat de 431 l'any 2005 a 808 a finals de 2015. La meitat d'aquestes entitats corresponen a centres educatius, estenent així la preocupació ambiental a les noves generacions amb una perspectiva de futur.

La preocupació i implicació ciutadana en la sostenibilitat mediambiental, i en especial, en l'estalvi dels recursos naturals escassos com l'aigua, es posa de manifest en l'evolució dels indicadors de consum d'aigua a la ciutat. El consum d'aigua total per habitant ha registrat en el 2015 valors que representen un 3,3% menys que el consum registrat en el 2010. L'esforç en l'estalvi en el consum d'aigua ha anat acompanyat per una millora en la gestió de l'aigua, en especial pel que fa a la utilització d'aigua freàtica, que s'ha incrementat en un 17% respecte als valors de 2010. La utilització de l'aigua freàtica pels serveis municipals ha passat d'un 16,6% el 2010 al 20,2% el 2015.

Taula: Consum d'aigua a Barcelona, 2010-2015

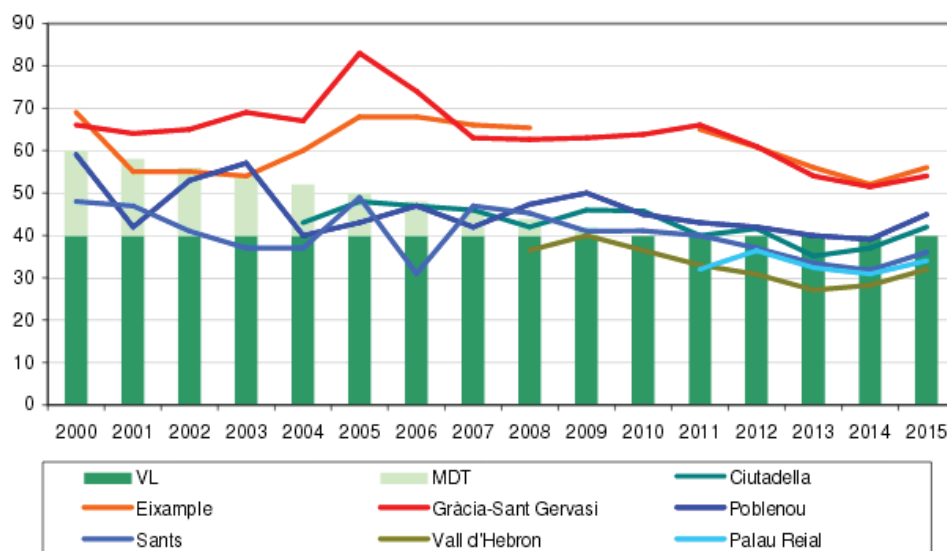
Consum d'aigua	Unitat	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Total per habitant	Litres/habitant i dia	164,8	165,3	163,2	160,9	156,3	159,2
Consum domèstic	Litres/habitant i dia	109,8	109,5	108,2	108,4	104,4	105,5
Consum d'aigua freàtica	mil m ³	1.100	1.033	1.260	1.228	1.148,	1.287
Consum d'aigua freàtica per serveis municipals	%	16,6	16,6	19,2	19,9	20,2	20,2

Font. Àrea d'Ecologia, Urbanisme i Mobilitat. Ajuntament de Barcelona. Societat General d'Aigües de Barcelona, S.A.

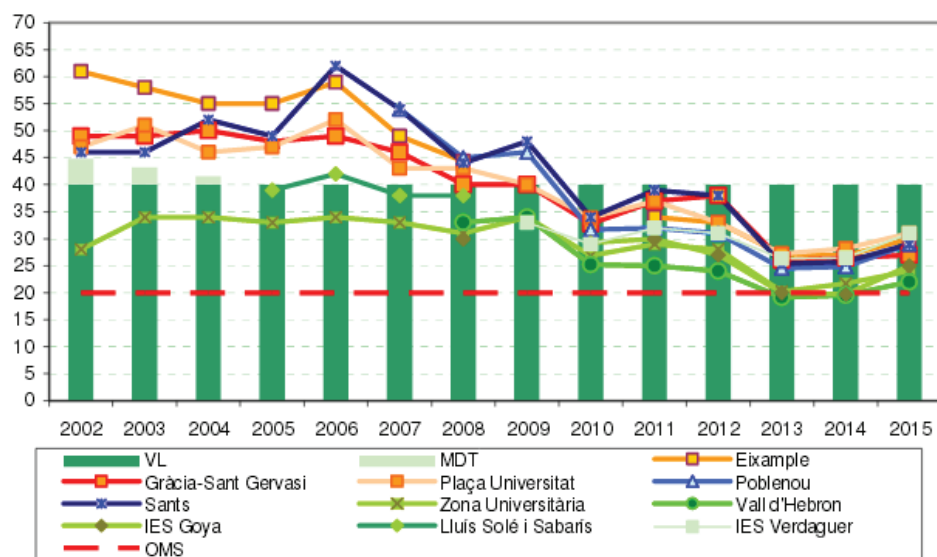
Un dels factors que més impacten en la qualitat mediambiental d'una ciutat provenen dels efectes derivats del transport. Per tal de minimitzar aquest impacte cal potenciar la mobilitat mitjançant sistemes no motoritzats i menys contaminants. S'ha ampliat la xarxa de metro i el servei d'autobusos; s'han incorporat autobusos híbrids menys contaminants; es fomenta activament la utilització dels vehicles elèctrics i l'ús de la bicicleta, amb l'augment de les places d'aparcament per bicicletes, de les quals actualment n'hi ha 24.589 en superfície i 1.101 en els aparcaments soterranis municipals i els de l'empresa SABA.

Les actuacions en l'àmbit del transport públic i la mobilitat a la ciutat, el foment de l'estalvi energètic i la utilització de fonts d'energia renovables han contribuït a la reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle i a la lluita contra el canvi climàtic. Barcelona registrava l'any 2010 una mitjana anual de concentració de NO₂ de 47 µg/m³, per sobre del llindar establert per la UE de 40 µg/m³, que s'ha anat reduint fins a situar-se l'any 2015 en 38,6 µg/m³, per sota del llindar europeu. Pel que fa a la concentració de PM₁₀, el 2010 es registrava una mitjana anual de 29 µg/m³ i ha anat oscil·lant entre un màxim de 32 µg/m³ i un mínim de 24 µg/m³, situant-se el 2015 en un nivell igual al de 2010.

Gràfic: Evolució de la mitjana anual de concentració d'NO₂ registrada a les estacions de mesura de la qualitat de l'aire de Barcelona, 2000-2015

Gràfic: Evolució de la mitjana anual de concentració de PM₁₀ registrada a les estacions de mesura de la qualitat de l'aire de Barcelona, 2000-2015

Font: Agència de Salut Pública de Barcelona.

Pel que fa a la recollida de residus urbans, destaca la contenció en el volum de generació de residus urbans, amb una disminució sostinguda entre el 2010 i el 2013, a partir del qual es registra un augment tot i que el volum registrat el 2015 és encara un 11,3% inferior al de 2010. El percentatge de recollida selectiva, que el 2010 era del 39,5%, s'ha anat reduint fins a situar-se en el 36,2% el 2015, tot i així per sobre del 32,3% que suposava el 2009.

Gràfic: Evolució de la recollida de residus, 2010-2015

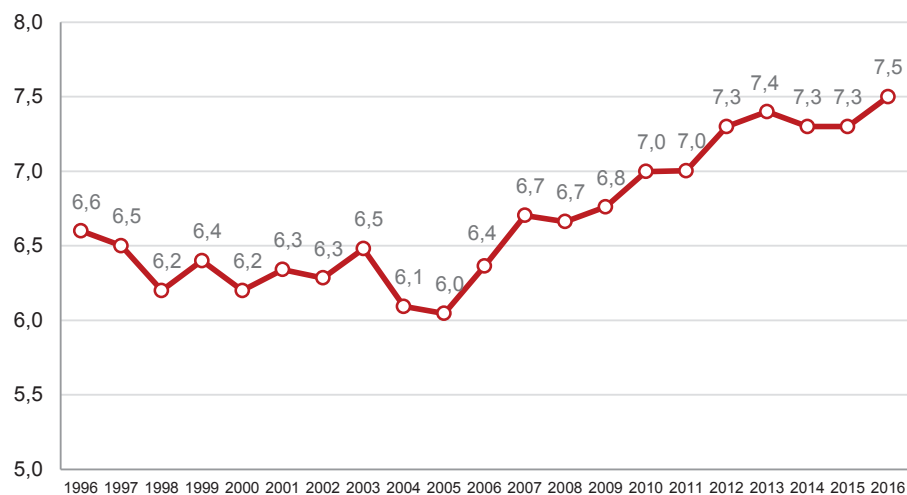
Recollida de residus	Unitat	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sòlids urbans	tones	844.140	806.368	753.737	730.286	739.061	748.673
Generació residus sòlids	Kg / habitant dia	1,4	1,4	1,3	1,2	1,2	1,3
Recollida selectiva sobre total	%	39,5	38,0	37,1	36,2	36,1	36,3
Vidre	tones any	32.845	32.894	32.543	32.592	33.229	34.136
Paper	tones any	86.756	67.302	58.107	48.639	50.170	51.865
Envasos	tones any	20.812	20.560	19.735	18.990	19.098	19.776
Matèria orgànica	tones any	140.427	133.217	122.508	117.477	117.460	118.261

Font: Àrea d'Ecologia, Urbanisme i Mobilitat. Ajuntament de Barcelona

A banda dels contenidors situats al carrer, la infraestructura de recollida selectiva de residus es complementa amb una xarxa de 24 punts verds de recollida de barri, 7 de zona i una flota de 8 unitats mòbils que cobreixen 96 punts verds mòbils de recollida. El 2015 els punts verds de recollida van rebre unes 795.000 visites, un 43,4% més de les registrades el 2010. Addicionalment, 2 punts verds mòbils escolars es posen a disposició de les escoles i altres equipaments per fer que els alumnes i els ciutadans prenguin consciència ambiental.

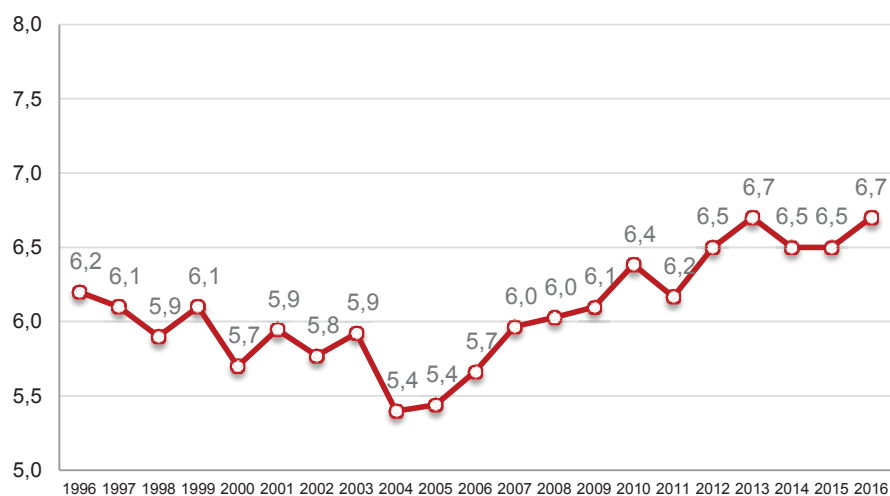
La valoració per part dels ciutadans dels serveis relacionats amb la recollida d'escombraries ha anat l'alça al llarg dels darrers anys i s'ha situat en 7,5 sobre 10 el 2016, la més elevada de la sèrie històrica. També la percepció ciutadana de la neteja dels carrers ha anat millorant, amb una valoració de 6,7 a la darrera enquesta de serveis municipals.

Gràfic: Valoració del servei municipal de recollida d'escombraries

Font. Enquesta de Serveis Municipals. Ajuntament de Barcelona

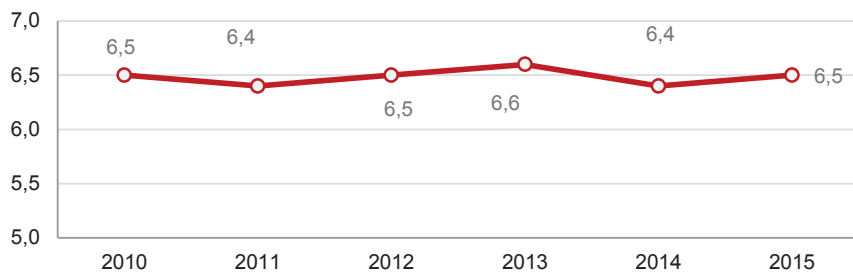
Gràfic: Valoració del servei municipal de neteja de carrers

Font. Enquesta de Serveis Municipals. Ajuntament de Barcelona

La transformació urbanística que va experimentar la ciutat a partir de l'etapa olímpica, ha suposat la recuperació del front marítim i litoral i de les seves platges pel gaudi dels ciutadans. Actualment la ciutat disposa de 9 platges, que van des de la Barceloneta fins a la llera del riu Besòs, amb una longitud total de 4,4 km. L'ocupació estimada de les platges de la ciutat el 2014 ha estat de 3,8 milions d'usuaris, consolidant una tendència a l'alça des de l'any 2010, amb una estimació d'ocupació de 3,4 milions d'usuaris.

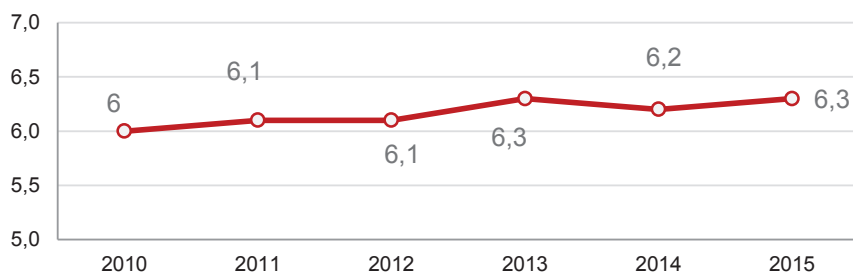
Gràfic: Puntuació mitjana de les platges de Barcelona

Font: Enquesta Hàbitat Urbà. Ajuntament de Barcelona

Pel que fa a l'estat de les platges, el 2015 el volum de deixalles recollides a les platges s'ha incrementat un 1,6% respecte el 2014, i les anàlisis de la qualitat de l'aigua de les platges fetes per l'Agència de Salut Pública i l'Agència Catalana de l'Aigua han donat un resultat d'excel·lent en el 94,2% de les anàlisis fetes el 2015, enfront d'un 89% el 2014. La valoració ciutadana de les platges i de la neteja de les platges es situa el 2015 en valors de 6,5 i 6,3 sobre 10, i s'han mantingut estables en aquests nivells des de l'any 2010.

Gràfic: Puntuació mitjana de la neteja de les platges de Barcelona

Font: Enquesta Hàbitat Urbà. Ajuntament de Barcelona

4.2. Transport públic i mobilitat

Els darrers dos anys s'ha produït un canvi en les pautes de mobilitat de la Regió Metropolitana de Barcelona (RMB) i de la ciutat vigents des de l'inici de la crisi econòmica.

Després d'anys de reducció tant de la mobilitat total com de l'associada a motius laborals o d'estudi, del parc de vehicles, de les matriculacions o dels viatges en transport públic, l'any 2015 es confirma la solidesa del canvi de tendència iniciat a finals de 2013.

Les dades de l'Enquesta de Mobilitat en Dia Feiner (EMEF)⁷ indiquen que des de l'any 2014 els **desplaçaments diaris de la RMB** tornen a créixer i registren un fort impuls l'any 2015 amb 1 milió més de desplaçaments. Si fins el 2012 els motius de desplaçament ocupacionals (treball, estudi) van perdre 13 punts (del 40,5% al 27,9% del total) en relació amb els motius personals (compres, lleure, gestions pròpies, etc.), els 3 darrers anys han recuperat 2 punts i representen el 30,1% dels motius de desplaçament.

Taula: Desplaçaments diaris a la RMB 2013-2015

		2013	2014	2015	inc.2012/07	inc.2015/12
Desplaçaments diaris (Milions)		15,895	15,926	16,930		
Motius	Ocupacional	28,40%	30,90%	30,12%	-13 pp	2 pp
	Personal	71,60%	68,60%	69,88%	13 pp	-2 pp
Modes	no motoritzat	49,00%	51,50%	49,20%	9 pp	-1 pp
	Transport públic	21,20%	20,70%	18,40%	1 pp	0 pp
	Transport privat	29,90%	27,90%	32,50%	-8 pp	2 pp
Fluxes	Interns	85,40%	82,60%	83,33%	2 pp	-2 pp
	Connexió corones	13,10%	15,40%	14,45%	-2 pp	2 pp
	Externs a RMB	1,50%	2,00%	2,22%	0 pp	1 pp

Font: EMEF 2007-2015

Pel que fa als tipus de fluxos de mobilitat també es registra una recuperació dels desplaçaments externs, tant entre corones metropolitanes com amb l'exterior de la RMB, de forma inversa al que havia succeït en el període 2007-2013.

⁷ L'EMEF quantifica com es mouen les persones al territori, al preguntar als residents de l'àrea metropolitana quins han estat els seus desplaçaments, amb quines etapes i quin mode de transport han utilitzat.

En conseqüència, de la mateixa manera que fins el 2013 la major mobilitat interna va portar a un augment del pes del transport no motoritzat i una baixada de 8 punts en el pes del transport privat, l'any 2015 el transport privat recupera 2 punts en detriment del no motoritzat, tot i que aquest darrer representa el mode utilitzat en el 49% dels desplaçaments.

Relacionats amb la **ciutat de Barcelona** es calcula que el 2015 es fan 6,8 milions de desplaçaments diaris. Com que un desplaçament pot constar de diferents etapes en funció dels mitjans de transport necessaris, s'estima que les **etapes de desplaçament** el 2015 han estat 7,9 milions, nivell similar al de 2007 gràcies a l'augment de desplaçaments dels darrers 2 anys.

Les etapes de desplaçament internes a la ciutat han augmentat des de 2007 un 3,4% (són el 64% del total) mentre que les de connexió s'han reduït un 6,3%. La preponderància de trajectes més locals ha afavorit l'ús de mitjans no motoritzats (han augmentat un 9,9%) en detriment del transport privat (-10,7%) tot i que el 2015 ha estat el primer any des de 2007 en què han augmentat les etapes de desplaçament en transport privat. El transport públic s'ha mantingut força estable (-0,7%), és el mitjà preponderant (40% dels desplaçaments) i ha guanyat pes en els desplaçaments de connexió on el 51% dels trajectes es fan amb aquests mitjans.

Taula: Nombre d'etapes de desplaçament diaris a Barcelona 2007-2015

Totals	2007	2013	2014	2015	distr.2015	2015/07
T.public	3.149	3.012	3.056	3.127	40%	-0,7%
T.privat	2.308	2.028	2.014	2.061	26%	-10,7%
No motoritz.	2.465	2.622	2.620	2.710	34%	9,9%
Total	7.922	7.662	7.690	7.897	100%	-0,3%

Interns	2007	2013	2014	2015	distr.2015	2015/07
T.public	1.736	1.629	1.648	1.687	33%	-2,9%
T.privat	948	867	865	879	17%	-7,2%
No motoritz.	2.211	2.412	2.409	2.494	49%	12,8%
Total	4.896	4.908	4.922	5.060	100%	3,4%

Connexió	2007	2013	2014	2015	distr.2015	2015/07
T.public	1.412	1.383	1.408	1.440	51%	2,0%
T.privat	1.360	1.161	1.149	1.181	42%	-13,2%
No motoritz.	254	211	211	216	8%	-15,0%
Total	3.026	2.754	2.767	2.837	100%	-6,3%

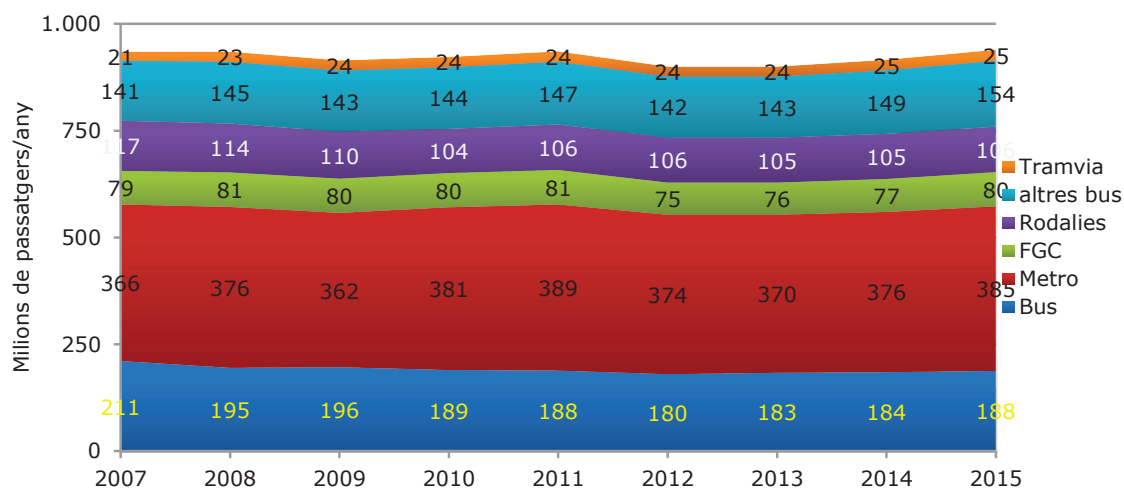
Font: Dades bàsiques de mobilitat. Ajuntament de Barcelona

L'enquesta Òmnibus Municipal de setembre de 2016 valora amb un 7,2 la facilitat de desplaçament per la ciutat on el 93% dels enquestats la consideren fàcil o molt fàcil, disminuint en relació a la valoració de l'any anterior.

Les estadístiques de validacions dels diferents **mitjans públics de transport col·lectiu** mostren un rècord històric l'any 2015 amb 938,7 milions de passatgers, 23 milions més que el 2014, amb augments significatius a tots els modes de transport públic

El mitjà més utilitzat és el metro (41%), seguit dels autobusos (20% TMB i 16% altres), Rodalies RENFE (11,5%), FGC (8,5%) i Tramvia (2,7%). En relació amb el 2007 han guanyat passatge metro, tramvia, FGC i determinades línies d'autobús; i n'han perdut el bus de TMB i Rodalies.

Taula: Transport públic de Barcelona. Validacions, 2007-2015.

Font: Autoritat del Transport Metropolità (ATM)

Tant el metro com l'autobús són mitjans de transport públic molt valorats pels ciutadans, que els atorguen puntuacions de 7,1 i 6,9 respectivament, segons l'ESM de 2016. Tanmateix, aquests valors són inferiors al de l'any anterior.

Els **modes de transport no motoritzats** són els que més han augmentat des de 2007 segons l'EMEF (un 9,4%) i tornen a créixer amb força el 2015, trencant l'estancament dels darrers 2 anys. Els desplaçaments a peu han crescut un 7,5% en 10 anys, impulsats per l'augment de la mobilitat interna a la ciutat i els efectuats en bicicleta un 62,9%, sent rellevant la introducció del bicing i l'augment continu de carrils bici.

Taula: Desplaçaments no motoritzats, 2007-2015.

	2007	2012	2013	2014	2015	inc.15/07
a peu	2.400.266	2.517.702	2.495.843	2.483.497	2.579.957	7,5%
en bici	86.406	124.333	126.502	136.440	140.732	62,9%
total	2.486.672	2.642.035	2.622.345	2.619.937	2.720.689	9,4%

Bicing	2.007	2012	2013	2014	2015	inc.15/07
abonats	101.575	113.787	98.786	96.250	100.321	-1,2%
viatges	3.781.855	16.165.000	14.211.750	13.349.000	12.557.475	232,0%
estacions	194	420	421	421		
num.bicicletes	3.000	6.000	6.000	6.000		
km carril bici	129,8	186,7	s.d.			
km carril bici (un sol sentit)		97,0	104,9	116,0	116,0	120

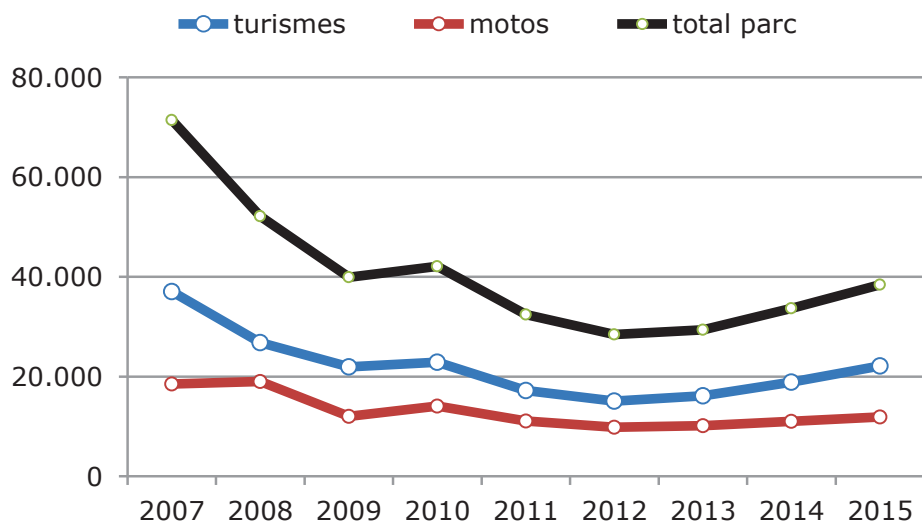
Font: Dades bàsiques de mobilitat. Ajuntament de Barcelona

En relació amb el bicing, el servei es va consolidar ràpidament des de l'inici i va assolir el seu màxim el 2012 amb 16 milions de viatges i 113.000 abonats. El 2015 els abonats han augmentat perquè s'han afegit els corresponents al nou servei e-bicing. Tot i això els viatges globals han continuat baixant fins els 12,5 milions. El servei de bicing obté una valoració en l'ESM 2016 de 6 punts, baixant del 6,3 de l'any anterior i que suposava un màxim històric de sèrie.

El **transport privat** que fins ara havia estat el mitjà de transport més afectat des del principi de la crisi ha augmentat el 2015 per primera vegada (2,3%). La seva evolució global ha anat aparellada a la del **parc de vehicles** de Barcelona, el seu envelliment i les **matriculacions**. El 2015 ha augmentat el parc global de vehicles (1,3%, en especial motos, furgonetes i turismes) i les matriculacions (14%) però no de forma suficient com per reduir un envelliment del parc on el 47% dels vehicles té més de 10 anys.

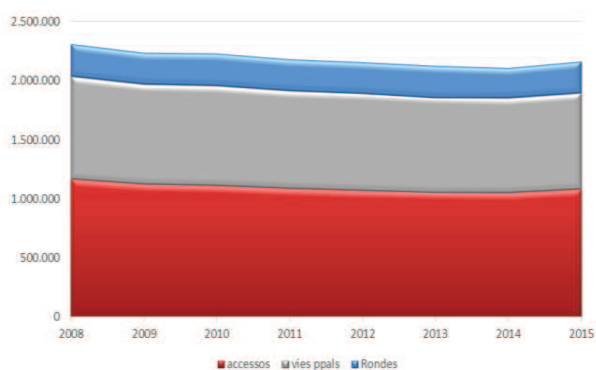
La **matriculació de vehicles** va disminuir un 60% entre 2007 i 2012, afectant totes les tipologies. La de turismes es va reduir un 59% i la de motos un 47%. Tanmateix des del 2013 les matriculacions han anat creixent, i ja acumula un trienni amb taxes de creixement de més del 10%. **En conjunt, les matriculacions del 2016 han estat un 11,6% superiors a les de l'any anterior i un 50% a les de 2012, que marca el punt més baix del període de crisi.**

Taula: Matriculació de vehicles 2007-2015

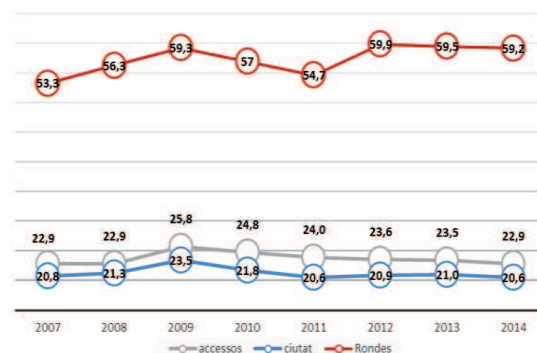

Les dades de gestió de trànsit il·lustren com des de 2007 s'han reduït les **Intensitats Mitjanes Diàries** (IMD) tant dels accessos a la ciutat com a les principals vies de la trama urbana de la ciutat, i en menor mesura a les rondes. I com el 2015 es produeix un increment notable en relació amb el 2014, especialment a les rondes (3,7%) i als accessos (2,8%).

Intensitat Mitjana Diària per dia.

Velocitat comercial km/h

Font: Dades bàsiques de mobilitat 2007-2014. Ajuntament de Barcelona

A més en els darrers anys els elements de gestió de trànsit també han continuat millorant: centrals de regulació, semaforització, càmeres, panells informatius, etc, però també l'aparició i extensió de les zones 30 (el 2009), que avui sumen 442 km i l'extensió de carrils bus i de bicicleta. Com a resultat de tot plegat, les velocitats en relació amb el 2007 van augmentar als accessos, rondes i ciutat assolint els millors registres el 2009. Des d'aleshores s'ha iniciat una disminució -a excepció de les rondes- que ha portat a què el 2014⁸ les velocitats d'accessos i ciutat siguin igual o inferiors a les de 2007.

L'Enquesta de Serveis Municipals (ESM) 2016 puntua amb un 5,2 la circulació a la ciutat i manté l'aprobat just que va assolir el 2012. Tanmateix, des de 2013 creix el nombre d'enquestats que creuen que empitjora la circulació (el 38% l'any 2016) i baixen els que creuen que millora (el 11%). La circulació esdevé el cinquè problema més important de la ciutat, sobretot a l'Eixample i a Les Corts.

Una altra vessant de la gestió del trànsit és la política d'**estacionament**. Des de 2007 s'han perdut unes 50.000 places de turisme en calçada compensades en part per les 45.000 noves places fora de calçada.

En calçada s'ha potenciat l'àrea verda preferent i les places reservades, a costa de sacrificar l'estacionament lliure (64.000 places menys) i en menor mesura la resta de categories inclosa la càrrega/descàrrega (2.400). A finals de 2015 de les 141.000 places en calçada per turismes, el 53% són places lliures, un 8% són per càrrega i descàrrega i la resta són un 28% d'àrea verda, un 6% àrea blava i un 6% altres àrees reservades (inclou estacionament per discapacitats). A destacar que l'espai per motos ha augmentat un 74% i ara es compta amb 66.000 places.

Taula: Estacionament en calçada, 2007-2015

	2007	2013	2014	2015	inc.2015/07	distrib.2015
A.Blava	10.322	9.280	8.850	8.566	-17,0%	6,3%
A.Verda pref.	25.184	36.527	35.647	36.208	43,8%	25,3%
A.Verda Resid.	4.976	3.461	3.392	3.307	-33,5%	2,4%
C/D	12.730	11.252	10.631	10.319	-18,9%	7,5%
no regulat	137.119	75.446	74.224	73.200	-46,6%	52,6%
reservats		5.781	8317	8.524		5,9%

⁸ Per 2015 no hi ha dades homogènies amb la resta d'anys.

total	190.331	141.747	141.061	140.124	-26,4%	100,0%
motos	38.040	59.723	64.468	66.289	74,3%	

Font: Ajuntament de Barcelona, Dades bàsiques de mobilitat 2007- 2015

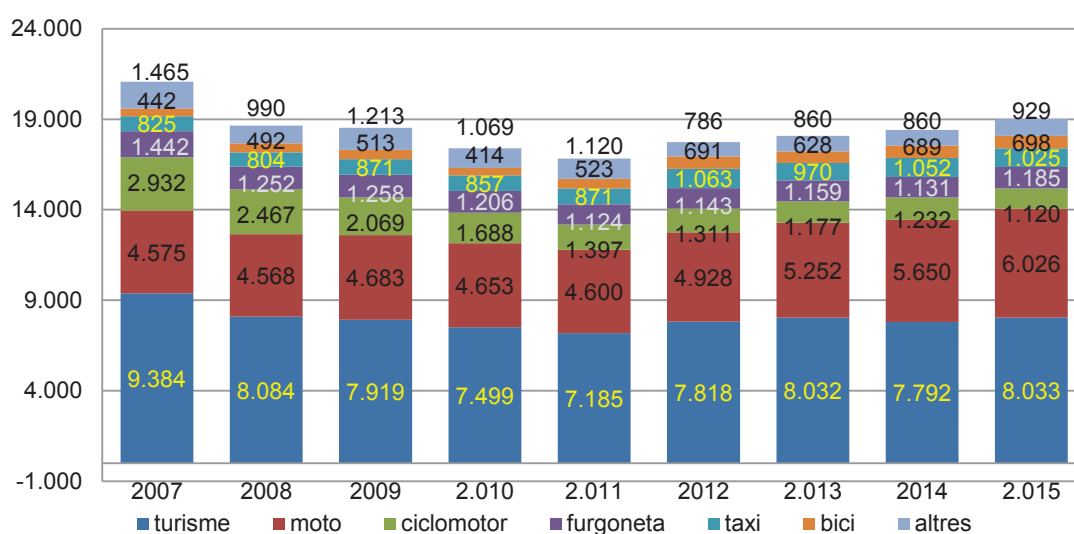
Quant a l'aparcament fora de calçada l'augment correspon a aparcament reservat (hospitals, oficines, hotels..) i a places per veïns.

Tot i que segons les enquestes d'opinió l'aparcament és a la cua dels problemes greus de la ciutat, és el servei que obté pitjor nota històricament i el que presenta menors perspectives de millora. Malgrat això el 2016 repeteix la seva millor nota (3,7) però augmenta el percentatge d'enquestats que creuen que ha empitjorat (el 51,4%).

Pel que fa a l'**accidentalitat** si bé continua sent inferior a la de 2007 ha anat augmentant des de 2011 (punt mínim) i el 2015 creix un nou 3,4%. Si fins 2011 l'accidentalitat va baixar un 20%, els darrers 4 anys s'ha produït un repunt dels accidents del 13,3%, amb un augment superior a les rondes (21%) que a les vies urbanes (12,8%).

De la mateixa manera, els ferits per accident han evolucionat en proporcions similars a l'accidentalitat. En canvi s'ha produït una reducció contínua de morts en accidents fins la xifra mínima de 2013 (22 persones, una davallada del 48,8% des de 2007). El 2015 s'han produït 27 defuncions, 4 menys que el 2014 i històricament la segona xifra més baixa. Dues terceres parts de les víctimes mortals eren motoristes i un 22% eren vianants.

Gràfic: Nombre d'accidents per tipus de vehicle, 2007-2015

Font: Guàrdia Urbana. Ajuntament de Barcelona

En el 80% dels accidents de 2015 els implicats són turismes (42% dels accidents però més del 60% del parc de vehicles dels residents a Barcelona), motos (32% dels accidents i 23% del parc) i ciclomotors (6% d'accidents i 6% del parc).

El 2015 han augmentat els accidents de tots els tipus de vehicles a excepció de ciclomotors i taxis. El major increment el tenen les motos i furgonetes.

Els principals motius directes de l'accidentalitat per part del conductor són la distracció, el no respectar les distàncies i els girs indeguts. I per part dels vianants no respectar els semàfors i creuar fora del pas de vianants.

Pel que fa als motius indirectes destacar l'alcoholèmia (65%), l'excés de velocitat (17%) i el mal estat de la calçada (16%).

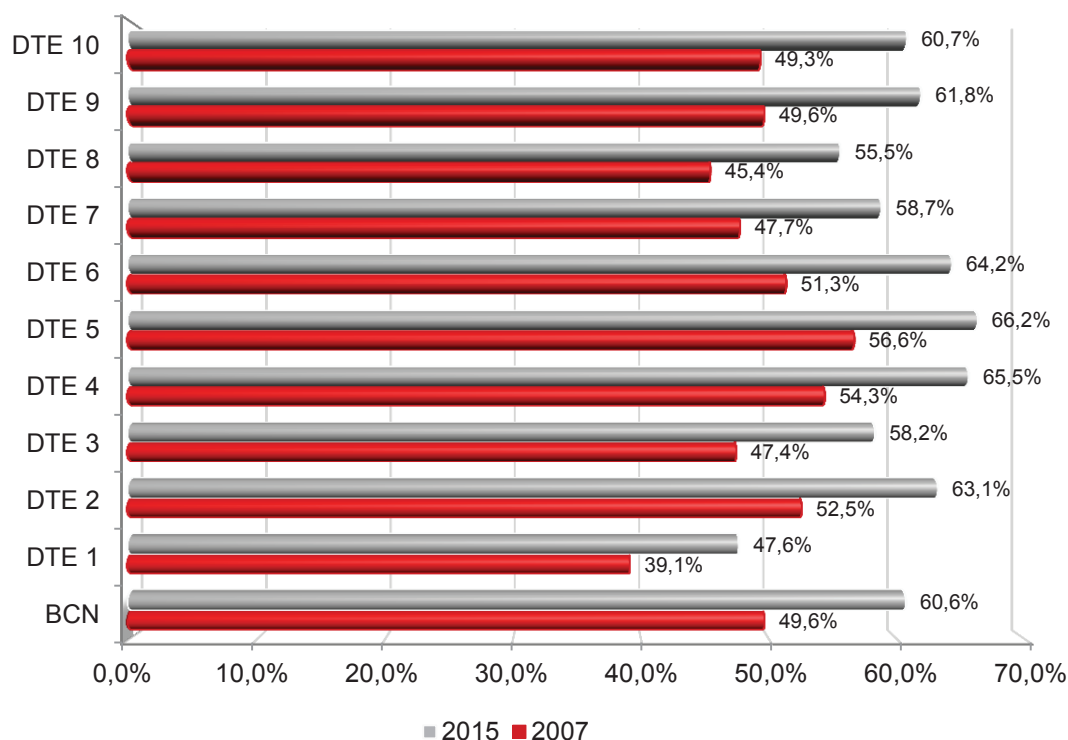
5. DEMOCRÀCIA I PARTICIPACIÓ

Les dades de participació dels barcelonins a les eleccions locals de la ciutat, mostren un augment significatiu d'onze punts percentuals entre la dada de l'any 2007 (49,6%) i la de 2015 (60,6%).

A nivell de districtes les diferències també són notables. Si bé a tots es repeteix la tendència d'augment de la participació, els districtes de Gràcia i Sant Andreu mostren increments de més de dotze punts percentuals, mentre que Ciutat Vella i Sarrià-Sant Gervasi els tenen de menys de deu punts

Sarrià-Sant Gervasi és el districte amb la participació més alta el 2015, 66,2%, seguit de les Corts, 65,5%, Gràcia, 64,2% i l'Eixample, 63,1%. La menor participació es registra a Ciutat Vella amb un 47,6%.

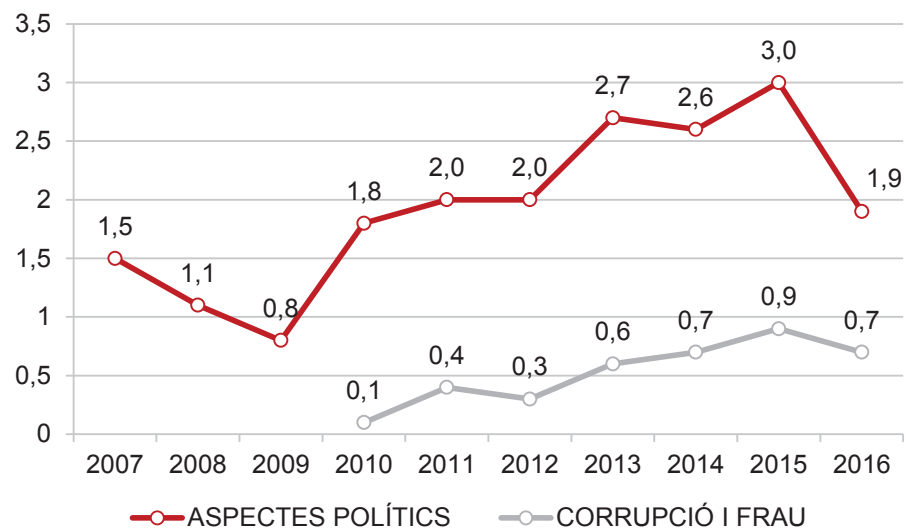
Gràfic: Participació per districtes a les eleccions municipals

Font: Junta Electoral Central. Ministerio del Interior.

Pel que fa a la preocupació dels barcelonins respecte als temes polítics, i després d'una evolució a l'alça des de 2009, a la darrera enquesta de serveis municipals de 2016 perd pes, en ser considerat com el problema més greu de la ciutat per l'1,9 dels enquestats, 1,1 punts menys que l'any anterior.

Gràfic: Valoració dels barcelonins dels aspectes polítics de la corrupció i frau com a problemes de ciutat.

Font: Enquesta de Serveis Municipals. Gabinet Tècnic de Programació. Ajuntament de Barcelona

**Ajuntament
de Barcelona**